REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.—Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.—Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numěr de Duminecă 3).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare. Tôrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 16.—Anul LXV. Braşov, Duminecă 20 Ianuarie (2 Februarie). 1902.

„Amiciĭ noştri din dietă“.

Era curiósă lumea, sě vadă ce rol vor juca şi cum şi în ce chip vor fi trataţĭ cei câţĭ-va deputaţĭ dişĭ ai naţionalităţilor, ce au putut întra, ca prin urechile acului, în noua cameră a lui Szell.

Cu ocasiunea desbaterei adresei de rěspuns la discursul tronului, nu s'ar fi vorbit aprópe de loc de naţionalităţĭ, décă n'ar fi venit un corifeu al partidului poporal sě se apere contra învinuirilor conaţionalilor sěi, că acest partid clerical ar fi făcut la alegerĭ causă comună cu Slovacii.

De rêndul acesta, la discuţiunea budgetară însě se va vorbi mai mult despre naţionalităţĭ.

Unul dintre deputaţii saşĭ a şi ţinut un discurs, atingênd cestiunea naţionalităţilor. Şĭ-a aprins paie în cap, căcĭ kossuthiştii au dat érăşĭ o probă, că atuncĭ, când e vorba de al meu şi al tĕu între popórele ţěrii, sunt şi au rěmas tot nebunii şi turbaţii de mai înainte.

Acésta în cele din urmă, nicĭ n'a putut surprinde pe nimenĭ. Ceea ce însě a trebuit sě bată încât-va la ochĭ, a fost purtarea majorităţii guvernamentale. Se lăuda regimul Szell că a scos din urnă tot deputaţĭ liber aleşĭ şi cinstiţĭ, unul ca unul. Se mai lăuda, că are o majoritate destul de tare şi că nu-i pasă de estravaganţele partidelor estreme.

Pe temeiul acesta, ómenii, carĭ ţineau că guvernul actual va fi mai altfel şi se va ţine mai mult de cuvênt, erau în drept sě se aştepte, că un Apponyi, ca preşedinte al camerei şi falanga militantă a lui Szell vor sci sě cheme la ordine pe câţĭ-va esaltaţĭ din stânga estremă, carĭ din incidentul vorbirei amintite a deputatului sas Lindner, şĭ-au bătut joc de Saşĭ, au aţîţat în contra lor şi au strigat sě se întórcă de unde au venit.

Nicĭ pomenire însě de aşa-ceva. Apponyi simţind, că se apropie o furtună, a plecat acasă şi a lăsat pe un vice-preşedinte în locul sěu, ér Szell, care era de faţă, n'a făcut nicĭ cel mai mic semn cetei mamelucilor sěi, sě sară în ajutor bietului deputat sas, pe care-l luaseră în colţĭ lupii flămânḑĭ ai şovinismului dominant; ba Szell. cu céta lui combatantă, numai cât n'a aplaudat pe cei-ce urlau în contra naţionalităţilor „agitătóre“ şi ca sě pună vîrf la acéstă purtare perfidă, vice-preşedintele, care conducea şedinţa, a mai chemat la ordine pe bietul Lindner, fiind-că li s'a părut celor estremĭ, că n'a făcut o mătanie destul de cuviósă ideii de stat maghiar.

Şi totuşĭ ómenii lui Szell avură cel mai bun prilegiu de a dovedi, că sunt lealĭ şi sincerĭ pentru drept şi lege, căcĭ amintitul deputat sas tóte le subscria, ce le cereau ei şi numai atâta pretindea, ca sě se respecteze legea naţionalităţilor şi sě li-se lase Saşilor limba şi cultura lor.

Ce sě veḑĭ însě? Szelliştii subscriu tóte nebuniile estremilor duşmanĭ ai naţionalităţilor şi nu sunt în stare a-se desbara nicĭ măcar de ticălosul şi înjositorul obiceiu moştenit încă dela regimul Tisza, de a pune înainte pe câte un nenorocit şi prăpădit mameluc, care a părăsit stégul naţiunei sale, ca sě le dea în glas şi sě ţină isonul lor, ér ei apoi, sě-l pótă aplauda cu poftă şi îndelung.

Aşa s'a întêmplat în şedinţa de erĭ.

Mamelucul ales la Şomcuta-mare, fost jude de tablă în Maramureş, de origine însě din Chioar, Dr. Papp Jozsef, şĭ-a îndeplinit rolul, ce i-s'a dat ţinênd erĭ un discurs, care a provocat o furtună de aplause pe băncile guvernamentale.

Décă nu i-a fost ruşine sě vorbéscă astfel pe placul adversarilor noştri, noi simţim o adevěrată repulsiune, de a-i reproduce prosa pěcătósă maghiaromană, pe care de-altmintrelea o cetim ḑilnic în colónele foilor şoviniste.

Aşa de pildă frasa: „Décă Românii au plângerĭ şi gravamine, sě ésă din pasivitate şi sě le aducă înaintea dietei“.

Acest Papp József ḑice, că e Român şi încă nemeş şi vré sě vorbéscă în numele Românilor. Dér mai mult! A făcut pe bieţii alegětorĭ, sě crédă, că merge la Peşta numai, ca sě ajute causei lor şi totuşĭ face tréba celor dela stăpânire şi îşĭ ia ifosul, sě dea el sfaturĭ ungurescĭ Românilor.

In faţa unei astfel de triste rătăcirĭ trebue sě ḑicem: Dómne apără-ne de amicii şi sfătuitorii noştri din dietă, căcĭ de duşmanii noştri de acolo vom sci noi sě ne ferim!

Autonomia romano-catolică.

Elaboratul comisiunei de 27, întocmit întru tóte după dorinţa guvernului, adecă a ministrului de instrucţiune, s'a primit aşa-déră de basă pentru desbaterea specială cu o maioritate de 13 voturĭ, votând 69 membriĭ ai congresului pro — şi 56 contra.

Nomen et omen. 13 e numěr ominos. Nicĭ nu crede nimenĭ, nicĭ chiar cei-ce au votat pentru acel elaborat, că pe basa lui se va puté clădi o autonomie, care sě pótă avé viaţă. Şi mai puţin o autonomie, care sě pótă folosi ceva marilor interese ale catolicismului.

Guvernul nu vré sě dea din mână arma cea puternică, ce o are faţă de cele 8 milióne catolicĭ: fondurile cele grase, domeniile romano-catolice şi dispunerea asupra nenuměratelor şi bogatelor stalurĭ şi gradurĭ hierarchice. Cu aceste din urmă ţine în frâu, ba 'şĭ face slujba şi pe cei cu minţile marĭ şi ambiţioşĭ din hierarchia romano-catolică, baremĭ până-ce ajung a fi episcopĭ; cu cele de mai dinainte îşĭ asigură aderenţa şi în cas de lipsă ajutorul reformaţilor şi Jidovilor invidioşĭ şi duşmanĭ catolicilor, ţinêndu-i pe aceştia în speranţă, că adĭ-mâne de sigur la un cas de mare nevoie a statului, marile averĭ rom.-cat se vor confisca pentru stat, ér averile ăstora trecute deja în libera şi necondiţionata lor posesiune, le vor rěmâné lor; căcĭ dumnialor în astă cestiune cugetă ca Jidovul despre comunism, că: *„ce e al meu, e al meu, şi ce e al tĕu, e şi al meu“.*

Tóte acestea şi mai multe le-a dat sě pricépă congresului catolic Gavrilă Ugron, în marea sa vorbire, ce a ţinut'o şi contra elaboratului celor 27. Dênsul îndemna pe membriĭ congresului sě respingă elaboratul şi sě pretindă o organisaţiune mai liberă şi independentă de guvern şi îi făcea sě crédă, că atuncĭ ar fi aplecaţĭ a intra în acéstă organisaţiune şi Româniĭ uniţĭ „de limbă şi aspiraţiunĭ strěine“ etc.

In trécĕt îi declarăm d-lui Ugron, că Româniĭ uniţĭ n'ar intra în autonomia romano-catolică şi de ar sci, că 'i aştéptă acolo raiul. S'au pré săturat de egalitatea frăţietatea şi mai ales de libertatea d-lor politicĭ maghiarĭ în aceştĭ 30 de anĭ din urmă, de când au Maghiariĭ şi cuţitul şi pânea în mână. Româniĭ uniţĭ au biserica lor deosebită, capul lor bisericesc deosebit, organisaţiunea bisericéscă bună-rea, cum e, deosebită şi n'au de loc aspiraţiunea înaltă de a se face petec pe talarul autonomiei rom.-cat., ci vréu sě fiă stăpânĭ acasă la ei şi peste al lor, mult-puţin, cât este.

Cam aşa cugetă chiar şi romano-catoliciĭ din Ardél, de nu-şĭ părăsesc autonomia lor deja câştigată şi nu intră în ceea ce ar fi de câştigat în Ungaria. Apoi Româniĭ provinciei metropolitane gr. cat. a Alba-Iuliei, n'au nicĭ limbă strěină. nicĭ aspiraţiunĭ strěine, domnule Ugron.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Florica.

Mila şi adevěrul sě nu te părăséscă.
Légă-le în jurul gâtului tĕu;
Scrie-le pe tabla inimei tale!
Solomon (Scriptura).

Ehei. ce mai puiŭ de Român era şi moş Negură sěracu! Dumneḑeu sě-l odihnéscă! Uite, de când l'a băgat în pămênt par'c'a rěmas satul pustiu ca o biserică după-ce i-ai dărîma altarul. Cuib de bunătate era omul ăsta pentru consătenii lui şi légěn de înţelepciune când era vorba sě ridice glasul în vre-o adunare pentru binele obştei. Când începea sě vorbéscă, par'că cetia dintr'o carte şi toţĭ l'ascultau cu dragoste, căcĭ vorba lui era vorbă cu mieḑ şi ce le spunea moş Negură, le mergea la suflet. Par'că li-se ridica o céţă de pe ochĭ şi cu cât vorbia, cu atât îl înţelegeau mai bine, ér când bětrânul îşĭ ridica capul lui alb şi privia peste toţĭ ḑicênd:

„Nu-i aşa ómenĭ bunĭ?!“, din gurile tuturora eşiau lung şi greu vorbele:

„Aşa .... aşa!...“

Şi-apoi a şi avut o înmormêntare cum rar s'a mai pomenit pe la noi. Se strînsese tot satul, şi cum sě nu se strîngă, că nu era om, căruia moş Negură sě nu-i fi făcut un bine cu vorba, orĭ cu fapta. Când venia tréba la vr'o judecată, la uşa cui era sě baţĭ şi băteai şi ţi-se deschidea şi eşiai din casa lui luminat. A doua ḑi plecai la oraş liniştit şi i-aduceai în corn de capră pe judecătorĭ cu câte-o vorbă de ale bětrânului. Ómenĭ cu carte şi ăia dela judecată, tociţĭ prin şcolĭ, nu poţĭ sě ḑicĭ, dér n'au trăit şi n'au veḑut câte a veḑut şi a trăit moş Negură, şi... écă pricina!

Când era vorba de fapte, apoi nu era sěrac care sě îi iasă cu mâna gólă din curte, şi când avea ceva cu prisos se împărtăşiau şi vecinii, căcĭ aşa era făcut moş Negură, sě nu se pótă bucura singur de ce are. El scia una: „décă dai şi Dumneḑeu îţĭ dă“, şi étă de ce-şĭ făcea pomană cu tótă lumea.

Şi aşa cum vě spuneam, l'au dus la grópă jelit de tóte rudele şi nu sciu déc'aşĭ greşi când aşĭ spune, că mai tot satul era rudă cu moş Negură. Avea nouě copii, ómenĭ cu case şi cu rostul lor, apoi dela ăştĭ nouě copii gândiţi-vě la pusderia de nepoţĭ, unii mai mititei, alţii flăcăi în tótă firea, orĭ fete bune de măritat, mai puneţĭ apoi că era naşul la o sumedenie de ómenĭ şi afară de ăştia şi o mulţime de alte rude mai de pe de-laturĭ.

Când era vorba sě facă bine, se scula moş Negură şi în puterea nopţii.

Odată într'o nópte posomorîtă de tómnă înainte de cântătorii dinspre ḑiuă, ţocmai când sě se întórcă pe partea cea-laltă, numaĭ ce se trezesce bětrânul cu nisce bubuiturĭ vrăşmaşe la portiţa dinspre uliţă. „Ce sě fie?...“ Se scólă fără sě se supere şi când pune piciorul în curte, aude pe cine-va strigând:

„Nu mě lăsa moş Negură, că 'mĭ móre copila şi-i nebotezată sěrăcuţa...., nu mě lăsa“.

„Aştéptă-mě că viu acuşica“, îi rěspunse bětrânul cu un ton îngrijat şi dădù buzna în casă, îşĭ trânti o ghebă pe umerĭ, îşĭ trase cismele şi c'o căciulă pusă a vrajbă porni, cu lelea Flórea şi nu se opriră până la uşa popii. Il sculară din somn şi după ce-i ceti copilei, o cuminecă, dér când era gata s'o boteze, o întrebă popa pe Flórea:

„Flóreo, dér cum sě-i punem numele“.

„Apoi cum o vrea Sf. Vóstră“.

„Dér ce sě mai socotiţĭ... Flórea sě-i ḑicem — adause moş Negură — căcĭ ce-i mai frumos, decât ca o fată sě-i pórte numele mame-siĭ“.

— „Bine ḑicĭ“ adause popa, şi-o cufundă de treĭ orĭ în apă rece.

Şi aşa a botezat'o pe Florica.

Şi-acum, vedeţĭ, Dumneḑeu cum a adus lucrurile. Florica n'a murit, pe semne că nu-i era scris sě móră, séu póte n'a luat'o Dumneḑeu înadins, ca sě aibă şi moş Negură un toiag la bětrâneţe.

Şi chiar aşa s'a întêmplat. Când era Florica de vr'o ḑece anĭ, moş Negură ajunsese slab şi neputincios şi simţia el c'ar avea nevoe de cineva, ca sě-i mai deretece ceva prin casă, sě-i mai aducă la nevoe vr'un urcior cu apă, séu sě-i mai aţîţe focul în vatră. Băeţii lui cu dragă inimă ar fi vrut sě-i dea vre-un nepoţel orĭ vre-o nepoţică, dér de câte-orĭ venea vre-unul, moş Negură îl trimetea acasă ḑicêndu-i: „Du-te mě şi lucréză la tatăl-tĕu, dă-i mână de ajutor, c'aşai frumos şi-aşai îi place lui Dumneḑeu...“

Lelea Flórea, care stetea vecină cu

Strěină le este limba aceea, ce-o vorbiţĭ d-vóstrě, şi altele; dér limba ce o vorbesc dênşiĭ, nu le este strěină, ci dragă, dulce şi scumpă moştenire părintéscă; ér aspiraţiunea lor este şi va fi, cât va trăì Românul pe pămêntul acestei ţĕrĭ, ca sĕ trăiéscă, sĕ simţéscă şi sĕ se cultive românesce. Dela acésta nicĭ îi veţĭ speria, nicĭ îi veţĭ ademenì când-va.

Tóte sforţările lui Ugron şi a soţilor sĕi au rĕmas însĕ zadarnice. Cel-ce vré sĕ fie slugă pe moşia sa proprie, nu se lasă a se oprì în pornirea sa ambiţiósă şi nobilă.

Episcopiĭ nu bucuros dau mâna cu poporul, cu democraţiĭ; ci se înţeleg mai bine şi mai uşor cu guvernul. O mână spală pe cealaltă. Cum ne arată istoria bisericéscă archireiĭ numai necesitaţĭ, numai împinşĭ de guverne, au dat şi dau mâna cu democraţii.

Numai învĕţătura Mântuitorului pe care chemaţĭ sunt a-o lăţi, adecă numai chemarea lor este democratică, dér ei înşişĭ sunt după posiţia lor socială, după veniturile lor colosale şi după datină, marĭ aristocraţĭ.

Dênşii tind déră a plana între democraţĭ şi guvern, ca cosciugul lui Mohamed între ceriu şi pămênt şi nu vor sĕ iee posiţie hotărîtă.

Majoritatea mirenilor vrea sĕ fie sluga guvernului, sé câştige plăcerea lui, fără de a căruia bunăvoinţă adĭ nu poţĭ s'ajungĭ la nimica. In fruntea acestora merg neofiiţii partidului liberal, Apponyi şi Horanszky, carĭ acum vréu sĕ-şĭ câştige pintenii de voinicĭ ai guvernului.

Păn'acum au câştigat însĕ numai demonstraţiunile vătĕmătóre ale unei părţĭ a junimei universitare, care se indignà de acéstă slugărnicie şi neaşteptată întórcere a lui Pavel apostolul

Episcopatul vrea sĕ îndrepteze acum la desbaterea specială, ce a stricat la desbaterea generală; dér bine dice Ugron, că pe o basă rea nu poţĭ ridica o clădire bună şi solidă.

Tótă autonomia romano-catolică, precum vestesce începutul sĕu, va fi o pocitură, un „*lucus a non lucendo*“ Guvernul nu vrea sĕ elibereze din tutoratul sĕu pe cele 8 milióne de catolicĭ şi sĕ-i facă stăpânĭ pe ale lor, şi pentru aceea îi pórtă de-a „orbuţul“.

Dér cu autonomia Românilor uniţĭ şi cu organisaţiunea lor bisericéscă, când va fi ceva? ne întrebăm mâhniţĭ până la suflet, vĕdênd starea desolată a bisericei şi şcólelor nóstre unite. Nu mai sunt între noi bărbaţĭ resoluţĭ a scóte la cale pe basa legilor în vigóre o organisaţiune bisericéscă sănĕtósă, în mânia tuturor uneltirilor unui guvern nouĕ rĕu voitor?

S.

Revista politică.

In diua de 29 Ianuarie la *desbaterea budgetului* pe anul 1902 a luat cuvêntul şi deputatul sas Dr. *Lindner Gustav.* Acest deputat a arătat în cuvinte lămurite, că nu e bine aşa, cum sunt acuma preliminarele budgetului, căcĭ prea grele sunt dările şi prea amar apasă pe ómenii sĕracĭ. După-ce le-a spus acestea apoi a trecut la alte lucrurĭ şi a arătat anume, de ce Saşii sunt siliţĭ a sta înafară de orĭ-ce partid. Mai înainte fuseseră ei în partidul guvernului, dér au trebuit sĕ iésă de acolo din causa legilor, ce le propunea mereu guvernul cu privire la maghiarisarea naţionalităţilor. Lindner recapituléză istoricul cestiunei naţionalităţilor şi constată, că era o vreme, când şi în parlamentul ungar se gândiau mai cu dreptate la modul, cum s'ar puté face o înţelegere între neţionalităţile din Ungaria şi între Maghiarĭ, astădĭ însĕ nu este aşa. Saşii — continuă Lindner — recunósc, că Maghiarilor *li-se cuvine un rol conducĕtor în ţeră*, fiind-că au drepturile lor istorice, au averea, au şi numĕrul relativ mai mare, dér *nu pot recunósce o stăpânire, o supremaţie necondiţionată Maghiarilor.* La aceste cuvinte s'a stîrnit o adevĕrată furtună în dietă. Care de care dintre deputaţĭ, mai ales însĕ kossuthiştii, ţipau în gura mare: „Cum, dér Saşii nu sunt Maghiarĭ? Audĭ acolo! Un cetăţén maghiar sĕ îndrăsnéscă a vorbi aşa în dieta maghiară! Rĕu am făcut, când i-am primit pe Saşĭ în ţéră! Sĕ se ducă înapoi de unde au venit!“ Şi atâta au tot strigat şi n'au vrut sĕ-l lase de fel sĕ vorbéscă mai departe, până ce preşedintele i-a dat o dojană pentru cuvintele de mai sus. Cu mare greutate şĭ-a putut continua Lindner discursul sĕu, încheiând cu cuvintele: „*Bucuroşĭ jertfim tot ce e al nostru: munca şi averea nóstră, ba décă va cere binele de obşte al patriei, ne vom jertfi chiar şi vieţa, dér nicĭ-odată nu ne vom jertfi naţionalitatea nóstră, limba şi cultura nóstră! Noi nu cerem alta decât esecutarea legilor*“.

Orĭ cât de moderat a vorbit Lindner, totuşĭ i-a scos din sărite pe Maghiarĭ, pentru-că ei nu vréu sĕ audă pomenindu-se în dietă, că în Ungaria esistă şi alte naţionalităţĭ, carĭ cer sĕ li-se recunóscă dreptul de limbă şi naţionalitatea. De aicĭ vedem acuma, după trei decĭ şi atâtia de anĭ, cât de înţelepţesce au lucrat bărbaţii conducĕtorĭ românĭ, când la 1869 pentru prima-óră au hotărît resistenţa pasivă, căcĭ ei ajunseseră deja atuncĭ la convingerea, că n'au de-a face cu ómenĭ ca toţĭ ómenii, ci cu nisce esaltaţĭ politicĭ, carĭ avênd puterea în mână nu vor sĕ recunóscă şi dreptatea altuia.

*

Nu numai în gazetele din monarchie, ci şi în foile marĭ din strĕinătate s'a scris forte mult sĕptĕmâna acésta despre *călĕtoria archiducelui Francisc Ferdinand la Petersburg.* Presumptivul moştenitor de tron va pleca la 15 Faur n. La staţiunea de graniţă Granitza îl va aştepta trenul de curte rusesc cu care va face drumul până la Petersburg. Archiducele va petrece în capitala rusécă patru dile. In cercurile politice şi diplomatice se dă acestei visite o mare însĕmnătate politică şi în general domnesce părerea, că ea e menită a consolida bunele relaţii dintre monarchia austro-ungară şi Rusia. Se mai dice, că din incidentul acesta are sĕ se prelungéscă înţelegerea ce esistă dela 1897 între Rusia şi Austro-Ungaria cu privire la sfera de interese în Peninsula balcanică.

*

Dilele acestea lumea a fost surprinsă cu scirea, că *guvernul olandes a adresat guvernului din Londra o notă* în care întrébă, sub ce condiţiunĭ *Anglia* ar fi înduplecată sĕ încheie *pacea cu Burii.* Scirea pare a avé temeiŭ, fiind că însu-şĭ primul lord al tesaurului *Balfour* a declarat în camera comunelor din Londra, că a sosit dela guvernul olandes o notă, asupra căreia se va chibzui şi judeca, ér după-ce i-se va fi dat rĕspuns, guvernul are sĕ comunice parlamentului conţinutul notei.

O telegramă din Paris spune, că ministrul-preşedinte olandes *Kuyper* îşĭ dă tóte silinţele, ca sĕ se înlăture tóte piedecile, ce stau în calea încheierii păcii. In nota sa guvernul din Olanda propune Angliei, ca sĕ se mulţuméscă cu protectoratul asupra republicelor sud-africane. Telegrama amintită adaugă, că conducĕtorii burĭ din Olanda s'ar fi învoit cu intervenţia guvernului olandes, nu însĕ şi la amĕnuntele intervenţiei. Inainte însĕ de ce s'ar deschide negocierile de pace, guvernul engles sĕ revóce pe Milner. E sigur însĕ, că în mod formal conducĕtorii burĭ n'au solicitat intervenţia Olandei. Tot acésta o declară şi guvernul olandes, care dice, că a făcut pasul acesta din proprie iniţiativă, pentru-ca sĕ dea Angliei ocasie, de a stabili condiţiile păcii.

„*Temps*“ din Paris dice, că ministru-preşedinte olandes *Kuyper* a pregătit terenul pentru a negocia cu guvernul engles, cu ocasia călĕtoriei sale în Londra. Probabil, adaugă diarul frances, că acţiunea Olandei va fi sprijinită şi de alte puterĭ.

Intervenţia Olandiei însĕ nu prea deştéptă speranţe la Burii din Bruxella. Ei cred chiar, că nu va avé nicĭ un resultat.

*

Se scie, că după rĕsboiul cu Spania, Statele Unite ale Americei au ocupat şi *insulele Filipine.* Ocupaţiunea a fost şi este împreunată cu marĭ jertfe de banĭ şi sânge. Luptelor dintre Americanĭ şi resculaţii indigenĭ nicĭ până adĭ nu li-s'a putut face sfîrşit, cu tóte că o parte a rĕsculaţilor s'au supus. America n'a pacificat încă insulele şi faptul acesta dă de gândit guvernului dela Washington. Acum se anunţă, că Statele Unite ar fi voind sĕ vêndă insulele, orĭ la cas binevenit sĕ le schimbe cu altă posesiune. Probabil, că articolii foilor americane, în carĭ se spune, că pacificarea este imposibilă, n'au alt scop decât a pregăti spiritele în America pentru realisarea planurilor guvernului.

*

Din Belgradul Serbiei se telegrafézĕ, că fóia oficială publică un comunicat în care colonelul de stat major şi adjutantul regelui *Vasicĭ* Milos e învitat, ca în calitatea lui de trimis special la Cetinje, sĕ susţină cele mai bune raporturĭ amicale şi diplomatice între Serbia şi Muntenegru.

Lămurirea lui Lindner. Precum am spus la revista politică de adĭ, şoviniştii din stânga estremă au făcut mare gălăgie, pentru-că deputatul sas Dr. Gustav *Lindner* s'ar fi esprimat nerespectuos despre „supremaţia naţiunei maghiare“.

Din causa acésta deputatul Lindner, fost profesor de dreptul public unguresc la universitatea din Cluşiŭ, a aflat de bine a-se lămuri în şedinţa următóre a camerei, declarând între altele cele ce urméză:

---

moş Negură într'o colibă dărăpănată, acoperită cu pae, carĭ se înegriseră de ploi şi de vênturĭ, îşĭ ducea şi ea traiul cum da Dumnedeu. Dér dela o vreme vĕdênd, că-i cresce fetiţa şi mâne poimâne va trebui s'o scótă la horă, căcĭ de, décă trăescĭ trebue sĕ te ţii în rênd cu lumea, începù sĕ fie chinuită de viitorul Florichii şi se tot bătea cu gândurile, ce sĕ facă şi pe ce cale s'apuce.

Bărbatu-sĕu îi murise şi rĕmăsese singură cu fata.

Intr'o Duminecă, nu sciu cum s'a dat la vorbă cu lelea Mariţa, o femeie chipeşe şi bine făcută, care venise mai an din ţéră şi ridicase o casă de piétră de ţi-era mai mare dragul sĕ te uiţĭ la ea. Ba cum e pe-acolo, ba ce e pe acolo şi lelea Flórea, cam lacomă după bani, ca tot omul sĕrac, se hotăresce s'o pornéscă în ţéră.

Se învoi cu moş Negură sĕ-i lase pe Florica pentru vre-un an doi, şi moşnégu cum şi-aşa avea nevoe de cineva, primi bucuros Şi aşa s'a întêmplat, că într'o Vinerĭ diminéţa lelea Flórea cu multe socotelĭ în cap plecà în ţéra românéscă.

A trecut un an şi mai bine dela plecarea lelii Flórei şi tóte mergeau strună; moş Negură îşĭ ducea cum putea bĕtrâneţele cu Florica, se mai certau şi ér se împăcau sciţĭ cum se păţesce de obiceiŭ cu copiiĭ, ér lelea Flórea scria din ţéră din când în când câte-o carte în care îşĭ mai da sufletul către Florica. Atâta odor de fată avea şi ea şi când te umple dorul, de-ai fi peste lume, şi tot nu te lasă până nu scrii o vorbă la ai tei, căcĭ păsul nu s'alină orĭ-cât te-ai jelui strĕinului.

* * *

Au trecut apoi opt anĭ, fără ca lelea Flórea sĕ mai dea un semn de vieţă. Se băgase ca 'n pămênt şi de géba întreba biata Florica pe toţĭ câţĭ veniau din ţéră, în zadar ii întreba despre mă-sa, că unul nu putea sĕ-i spue o vorbă.

La inceput moş Negură, creştinul lui Dumnedeu şi om bun la suflet, încerca chip şi fel s'o îmbuneze, sĕ-i spue ba una ba alta, ca dór dór s'o linişti biata copilă. Der la urma urmei nicĭ moş Negură nu scia ce sĕ fie cu lelea Flórea, căcĭ de, tăcerea asta nu-i prea mirosia lui a lucru curat. Işĭ facea curaj bĕtrânul şi s'ameţia şi el cu fel de fel de gândurĭ, dér tot nu putea sĕ şĭ dea cu părerea, cam ce-ar fi putut sĕ se întêmple.

Fierbea satul şi toţĭ se întrebau, ce s'o fi făcut muerea de nu mai dă pe-acasă Unii o compătimiau, alţii o clevetiau. Pe la hore şi pe la şedătorĭ nu se mai vorbia decât de asta. De se întêlniau două femei, numai ce începeau:

„Audita-i soro?... Sĕ-şĭ părăséscă ea comóră de fată şi sĕ plece aşa în lume par'că n'ar mai avé ruşine nicĭ de ómenĭ, nicĭ de Dumnedeu, zĕu aşa“.

Cealaltă dădea din cap şi într'un târdiu, când tocmai era sĕ plece, îngâna cu mâna la gură:

„Hei surată,... pĕcate..., pĕcate, carĭ trebuesc ispăşite, căcĭ Dumnedeu le vede tóte şi pe tóte le ţine minte“...

De se întêmpla apoi sĕ iasă în pórtă doi ómenĭ ce-şĭ aveau casele peste drum, numai ce-i audiai:

„Audit-ai fârtate?...“

— „Hai?...“

— „Audi, sĕ-şĭ lase fata aşa pe uşa altuia, sĕraca fată...“

— „Da lelea Flórea ce sĕ se fi făcut mĕ!?“

— „Hei, scie Dumnedeu“, rĕspundea cel de icĭ făcêndu-şĭ cruce cu un aer prin care sĕ spue, că scie el ceva şi-o sĕ scie şi lumea mai târdiu, dér n'ar vrea sĕ se audă întâiŭ dela el. Şi-avea dreptate omul; nu-i frumos sĕ vorbescĭ de pĕcatele ómenilor mai ales când şi tu, scie Dumnedeu cum ai trăit şi cum trăescĭ.

La biserică într'un colţ în faţa candelei ce ardea cu evlavie înaintea iconiţei Maicei Domnului, două femei bĕtrâne tocmai când popa eşise cu darul, începură vorba despre lelea Flórea:

— „Iacă sĕraca..., tocmai pe ea s'o ajungă pĕcatele lui bărbatu-sĕu...“

— „Ce pĕcate!..“

— „Cum nu scii?... George ăla d'a dat foc la şura lui frate-sĕu, nu ţi-aducĭ aminte?“...

Asta după-ce se uita câtva la vecină-sa, se cutremurà puţin şi cu un aer de spaimă, ce i-se rĕspândì pe tótă faţa, adăugà:

— „Al Catrinii?“...

— „Aşa! aprobà cealaltă, făcênduşĭ o cruce şi sărutând cu sfinţenie iconiţa din faţă“...

Apoi după vre-o câteva momente conversaţia continuà:

— „Te pomenescĭ c'o fi murit“...

„...Décă îmĭ împută cine-va, că eu — ca membru al legislațiunei ungare — am voit sĕ înțeleg rĕu, orĭ sĕ esplic rĕu, orĭ n'am voit sĕ recunosc supremația națiunei maghiare, séu că așĭ fi mers până a pune naționalitatea săséscă pe acelașĭ nivel cu națiunea, naționalitatea séu rassa maghiară, acela îmĭ împută ceva, ce în statul ungar nu póte spune un profesor de dreptul public ungar. (Aprobărĭ în drépta). Nu sunt chiămat de-a judeca însu-mĭ despre activitatea mea ca profesor; mĕ provoc la activitatea mea și la recunoscința autorității mele superióre"...

„Când avui onórea mai întâiŭ de-a face parte din acésta cameră, am fost membru al partidei lui Deak, și așĭ fi și adĭ membru, décă partidul Deak ar mai esista. Eu am profesat și profesez principiile partidei lui Deak, și decĭ nu mi-se pot face imputările, ce mi-s'au făcut".

A spus la urmă Lindner, că el de când lucréză pe teren politic, tot-déuna a luptat pentru ideia de stat maghiar. (Aprobărĭ generale.)

Naționalitățile și Maghiarii. În ședința de alaltăerĭ a dietei deputatul Dr. *Lindner* a luat érășĭ cuvêntul, ca sĕ se esplice. El dise, că „de drept națiunea și poporul statului e una, dér la noi esistă și *naționalitățĭ*, carĭ *politicesce* nu sunt organisate". La cuvintele acestea s'a audit strigătul: „*Nicĭ nu vor fi organisate vr'odată*". Lindner a mai întrebuințat cuvêntul de „*naționalitate* maghiară" în sens genetic. Atuncĭ i-s'a strigat érășĭ de pe băncile șoviniștilor: „nu naționalitate, ci *națiune*".

Deputatul *Ballagi* Geza făcù următórele observărĭ la discursul lui Lindner dela 29 l. c.: „Legea naționalităților garantéză (!) ce-i drept egala îndreptățire (!) a naționalităților, dér *sub egală îndreptățire nu înțelege aceea, că naționalitățile s'ar puté bucura de drepturĭ egale ca factorĭ politicĭ*, ci că înaintea legii toțĭ sunt egalĭ. Dreptul susținerii statului însĕ, adecă *adevĕratul rol politic, nu-i compete nimĕnui pe acest pământ, decât Maghiarilor*, fiind-că *numai Maghiarii sunt calificațĭ pentru așa ceva* (!) Națiunea maghiară este îndreptățită la *deplină suprimație*, fiind-că are deja la spatele ei o miie de anĭ, în decursul cărora ea a susținut statul, ei are sĕ-i mulțuméscă statul esistența sa, națiunea maghiară are majoritatea numerică absolută și față cu tóte naționalitațile e superióră și predominantă în privința culturală (!). Póte cineva de pe catedră sĕ propovĕduéscă teorii de ale lui Lindner, dér aicĭ în camera acésta orĭ că se plécă dinaintea supremației statului maghiar, orĭ îșĭ riscă dreptul de-a participa în parlament ca factor activ"...

A face comentariĭ din parte-ne, credem, e de prisos. D-nii șoviniștĭ „patrioțĭ" nu vĕd în țéra acésta decât Maghiarĭ și nu vor sĕ audă decât de Maghiarĭ. Credința lor sĕ-i mântuéscă...

Limba maghiară într'o biserică românéscă

(Procesul părintelui Ardelean)

Un tinĕr preot cu numele Gh. Ardeleanu, de nascere din Terebescĭ, părțile sătmărene, a fost dat în judecată în fața judecătoriei din Sătmariu și condamnat la 6 lunĭ închisóre și 400 coróne amendă. Procesul a fost sorocit pe diua de 25 Ianuarie.

Ce „crimă" a făptuit părintele Ardeleanu, asta vreau sĕ vi-o povestesc acuma.

Părintele Ardeleanu este preot în comuna *Negru*, situată la o distanță de câțĭ-va chilometri de orășelul Beiuș, în comitatul Bihor.

Vara trecută, aflându-se la socrul sĕu, preot în comuna Szamos-Dob, lângă Sătmariu, în diua de 25 August, fiind Duminecă s'a dus la biserică sĕ celebreze sfânta liturgie.

Mare-i fù mirarea tînĕrului preot, când audì în biserică nisce femei cântând un cântec bisericesc în limba maghiară. Se înțelege, că un asemenea lucru, neputêndu-se tolera într'o biserică românéscă, preotul a oprit pe femei, sĕ nu cânte mai departe.

S'au aflat nisce rĕu voitorĭ, carĭ l'au pîrît pe preot, că ar fi făcut scandal în biserică, că a tulburat serviciul divin prin cuvintele: „Nu spurcațĭ casa domnului cu limba maghiară".

Fiind vorba de limba maghiară, firesce că judecătoria a primit pîra și în diua de 25 Ianuarie judecându-se acest proces, inculpatul a fost condamnat la pedépsa cea mai mare, prevĕdută în § 191 a legii penale.

Se scie, că o parte dintre Rutenii greco-catolicĭ porniseră mai anii trecuțĭ o mișcare, care a ajuns până la Roma, unde cereau isĕ li-se acorde limba maghiară, ca limbă liturgică.

Se scie și aceea, că papa n'a vrut nicĭ într'un chip sĕ împlinéscă acéstă cerere.

E de mirat așa dér, cum póte sĕ fie dat acum în judecată un preot român pentru faptul, că șĭ-a făcut datoria și n'a îngăduit sĕ se petrécă într'o biserică românéscă un lucru, care nicĭ la Rutenii maghiarisațĭ nu este permis după lege.

Părintele Ardeleanu a avut ca apĕrător la proces pe candidatul de advocat Dr. Ciordaș, care într'o frumósă vorbire a arătat, cât este de nedrept a acusa pe un preot și a-l judeca pentru un lucru, pentru care numai lăudat ar trebui, căcĭ n'a făcut alta, decât ceea ce prescrie legea. Tóte au fost înzadar. Condamnatul a făcut apelație și póte cei dela judecătoriile mai înalte vor vedé, că s'a făcut o greșală și vor îndrepta lucrurile, căcĭ ar fi din cale afară întristător, décă am fi ajuns acolo, că într'o biserică românéscă sĕ fie octroiată așa dicênd cu forța o limbă strĕină, care n'are acolo nicĭ o îndreptățire.

Serbarea centenarului lui Ion Heliade Rădulescu,

în dilele de 19 și 20 Ianuarie v. 1902.

Adĭ 19 Ianuarie v. și mâne Duminecă 20 Ian. v. se va serba în România centenarul lui *Ioan Heliade Rădulescu.*

Étă programul acestei serbărĭ:

1) Adĭ, Sâmbătă órele 9 jum. diminéța un serviciu divin la biserica Mavrogheni din Bucurescĭ, unde se odihnesc osĕmintele lui Ioan Heliade Rădulescu.

2) Tot adĭ Sâmbătă, órele 8 jumĕtate séra d-l profesor Grigore G. Tocilescu ține în sala Ateneului Român din Bucurescĭ o conferență asupra vieții și activității literare a lui Heliade Rădulescu.

3) Mâne Duminecă, 20 Ianuarie v. orele 2 p. m. membrii comitetului serbării împreună cu persónele și societățile, ce vor bine voi a participia, precum și publicul, se vor aduna la statua lui Heliade Rădulescu din fața universității, unde se vor depune corónele și se vor ține discursurile de ocasie.

În cas când timpul va împiedica ținerea discursurilor la statuă, ele vor fi rostite în aula universitățiĭ.

4) Tot Duminică, orele 8 séra, va fi o representație festivă la Teatru Național din Bucurescĭ.

5) În aceeașĭ di liceurile, gimnasiile și școlele primare din comunele urbane vor sĕrbătorĭ centenarul nascerei lui Heliade după programa ce va hotărî fie care școlă.

6) Serbarea avênd caracterul național, căcĭ este vorba de una din figurile cele mai însemnate ale generațiunii trecute, sunt rugate sĕ participe la serbare tóte autoritățile constituite ale statului, guvern adunărĭ legiuitóre, armată, consiliul comunal, instituțiunĭ de înaltă cultură, magistrațĭ, profesorĭ cler, teatru și pressă.

*

Din incidentul acestei aniversărĭ Academia română din Bucurescĭ a ținut Dumineca trecută la órele 2 p. m. o ședință festivă, consacrată memoriei acestui mare bărbat al României. La ședință au luat parte un numĕr însemnat de academicianĭ, mai multe dame din lumea elegantă bucureșténă și alțĭ ascultătorĭ. Ședința a fost presidată de domnul *P S. Aurelian*, ministru de interne al României. După deschiderea ședinței, d-l *Iacob Negruzi* oferă Academiei nisce manuscripte ale lui *Heliade-Rădulescu*, cuprindênd o corespondanță a lui *Const. Negruzi* tatăl donatorului, avută cu *Heliade-Rădulescu* și pulicată la anul 1858 în „Curierul de ambe secse".

Urmà vorbirea d. *B. P. Hașdeu*, despre viéța lui *Heliade Rădulescu.* Bĕtrânul și învĕțatul *Hasdeu* spune în vorbirea sa, că *Heliade Rădulescu* a făcut începutul culturei naționale, și că el a făcut prima gramatică românéscă, în unire cu frații *Golescĭ* și *Văcărescĭ.* Conferențiarul aduce elogii memoriei lui Heliade-Rădulescu, care a purtat luptă grea pentru purificarea limbei românescĭ de slavisme, și a făcut și politică, ér în literatură a format rădĕcina de la care au pornit numĕrósele vlăstare ivite în urma lui.

Domnul *Hasdeu* și-a încheiat vorbirea dăruind Academiei o cupă, din care a bĕut moșul sĕu la botezul tatălui sĕu, acesta la botezul conferențiarului, ér *Heliade-Rădulescu* la botezul ficei d-lui *Hasdeu*, a précurând decedatei și mult regretatei *Iulia Hasdeu.*

La orele 3 ședința a fost ridicată.

SCIRILE DILEI.

19 Ianuarie v.

Congresul bisericei sêrbescĭ. „P. Lloyd" dă scirea, că patriarchul Brancovicĭ dilele trecute a cerut dela guvern sĕ convóce congresul bisericei sêrbescĭ. Ministrul-president Szell i-a rĕspuns, că bucuros va face M. Sale propunere pentru convocarea congresului, presupunênd că sunt prospecte basate, că lucrările congresului vor avé mai bun resultat, decât cele din 1897.

Mórtea unui vrednic protopop. Dilele acestea a încetat din viéță vrednicul protopop și bun Român *Avel Pop Bociat* în Grădisce în anul 56 al laboriósei sale viețĭ. Rĕposatul a fost un brav și neînfrânt luptător pentru causele bisericescĭ școlare și naționale, a fost o pildă vie de iubire de neam și de învăpăiat și consciințios împlinitor al datoriilor sale. Inmormêntarea i-s'a făcut Miercurĭ cu pompă deosebită în Grădisce. Dumnedeu se mângăe pe cei rĕmașĭ în urmă-i.

Legalisarea documentelor pentru învĕțătorĭ. Prin o ordinațiune dată acum de curênd, ministrul de culte și instrucțiune publică a dispus, ca legalisarea documentelor de lipsă învĕțătorilor are sĕ se facă din partea inspectorilor r. de școle gratuit.

Necrolog. Erĭ a rĕposat în Brașov una din matrónele nóstre încărunțite *Elena George Ioan* născută Nicolau, membră în primul comitet fundator al Reuniunei femeilor române, ér mai târdiu cât-va timp și presidentă a ei. Rĕposata a făcut parte în viéță din acele vrednice femei, carĭ au fost o podóbă a societății române brașovene. Adresăm întristatei familii sincerile nóstre condolențe.

— „Apoi nu scii, că s'a înjunghiat când era sĕ-l ducă la temniță?"

— „Nu el, soro, lasă-l la pustia, că mi-se face frică, nu vorbesc de el... de ea".

— „De ea?... Hei, cine scie?... Așa-i bate Dumnedeu pe cei carĭ nu trăesc în vrerile lui.

— „Și pe voi pe toțĭ!"... adăugà popa, care tocmai sfîrșise cu șirul celor pe carĭ trebuia sĕ-i pomenéscă. . . . .

. . . .

Așa se vorbia prin sat de când se lățise vestea, că nu mai se scie ce s'a făcut lelea Flórea.

Adevĕrul e, că pĕcatele lui George nu le trăgea nevastă-sa, căcĭ ei nu-i pasă între strĕinĭ, séu póte va fi și murit..., de unde putem sĕ scim, ci le indura biata Florica, căreia mai că nu-i mai venea sĕ-șĭ ridice capul în fața lumei. Și la urma urmei, ce era ea vinovată? Nu era vinovată de loc, de sigur, dér așa e ursită viéța nóstră, ca de multe-orĭ sĕ ne arunce în spate nesocotințele altora.

Florica era fată de măritat și închipuiți-vĕ ce chin pe biata copilă, că tocmai acum întêmplarea asta cu mamă-sa a roscolit ér fapta urîtă a tatălui sĕu. Era desnădăjduită și îi venea sĕ-șĭ blasteme dilele.

Intr'o Duminecă moș Negură tocmai se întorcea dela biserică, când o găsi pe Florica în mijlocul casei îngheanchiată în fața icónei. Pe fața ei fragedă, ca o foiță de trandafir, curseră mai înainte șiróe de lacrĕmĭ, ér acum mai aluneca din când în când câte-un strop ce se lăsa încet... încet par'c'ar fi fost îngreuiat de atâta jale.

Florica plângea cu acel plâns înăbușit, care dóre adênc, care te sapă în suflet și simțì cum te sapă.

Tabloul acesta l'a înduioșat pe bĕtrân. A chemat'o lângă el și a încercat s'o mângăe și s'o facă sĕ uite tóte. I-a spus sĕ nu se mai simtă strĕină, căcĭ el o sĕ-i fie ca un tată și-o sĕ îngrijéscă s'o mărite și o s'o dăruiéscă cu casa, în care ședeau amêndoi dela plecarea Flórei.

Dér de géba, vorbele bĕtrânului o îndemnau și mai mult sĕ plângă. Simția până în fundul sufletului pĕcatele părinților, simția cum o cuprind cu un fel de vĕl întunecat și vedea cum se pierde sub întunerecul acelui vĕl.

„Ce făceai, când am venit eu îngheunchiată în fața icónei", întrebà moș Negură așa într'o dóră, că mai că nu mai scia ce sĕ mai dică.

— „Ce făceam?"... rĕspunse ea înăbușindu-șĭ un sughiț, „întrebam pe maica-preacurată de ce sunt eu așa de nenorocită?"

Pe când se petreceau acestea în casa lui moș Negură, afară era sóre căldicel și pe ulițĭ se juca șagalnic un vêntuleț de primă-vară. Lume multă eșită în fața casei, ședea de vorbă, rîdea, glumea, scițĭ ca Dumineca.

Prin mijlocul drumului dinspre crîșma a săséscă venea grăbit văcarul satului și când era sĕ se apropie de lume, de departe încă începù:

— „Scițĭ una ómenĭ bunĭ?... A venit din țéră Gheorghe Schiopu".

— „Tacĭ mĕ!"..... diseră cu toți cam neîncredĕtorĭ.

— „Dĕu așa!" întări vĕcarul, și-apoi continua rîdènd:

— „E beat mort... și rîde și cântă și spune mĕ... scițĭ ce spune?.. sĕ vĕ facețĭ cruce nu alta".

— „Ce mĕ?..." întrebară cestialalțĭ și bărbațĭ, muerĭ, copii, cu toți se adunară împrejurul văcarului, care începù cu un glas tainic:

„Spune de lelea Flórea, mĕ, cică ar fi omorît pe unu acolo în țéră sĕ-i fure nisce banĭ, mĕ zĕu, mĕ!... și acuma ar fi acolo la ocnă, dér sĕ-l audițĭ pe George Schiopu cum spune..."

Toțĭ se înspăimântară la audirea acestei veștĭ și se făcù câte-va momente liniște, după care urmară diferite vorbe de mirare, de scârbă și de milă.

Diceau unii:

— „Étă unde duce Dumnedeu pe om. George când a dat foc, era ameștecată și ea, și nu se póte altfel, căcĭ el era om de trébă, sĕracu..."

„Sĕraca Florica"—diceau femeile ce-o sĕ se facă când o audi. . . . .

. . . .

Peste puțin vestea asta se lăți în tot satul.

Mai pe séră o vecină bĕtrână întră la moș Negură anume ca sĕ-i spue și lui și Florichii ce se suna prin sat.

Florica ședea pe-o ladă cetind cărticica Maicei Preceste, ér moș Negură asculta pipăind din lulea.

Vestea asta a fost lovitura din urmă pentru biata Florica.

Când a audit de ce făcuse mă-sa,

Procesul cămătarilor din Teaca. Tribunalul din Clușiŭ, după o pertractare de două sĕptĕmânĭ, a terminat procesul intentat cămătarilor jidanĭ din Teaca. Judecătorul *Bodor* ca preşedinte a publicat sentinţa în diua de 30 Ianuarie. Jidanul *Rohrich* Samuel a fost găsit vinovat în 41 de casurĭ şi condamnat la un an şi dece lunĭ închisóre şi 1800 cor. amendă, *Scharf* Bernat la 10 lunĭ închisóre şi 1900 cor. amendă. Inculpaţii *Selig* Efraim şi *Farkas* Marton au fost achitaţĭ.

O evreică din Iaşĭ, anume Peisa Leibovicĭ, a cerut Metropoliei de acolo sĕ fie botezată în religia creştina, pentru-ca apoi sĕ între călugăriţă în mănăstirea Agapia,

Benzin de motor pentru scopurĭ de luminat. Ministrul reg. ung. de finanţe a modificat dispoziţia de mai nainte relativă la scutirea de taxe a benzinului în modul următor: Ministrul va permite, pe basa petiţiilor, ce se vor înainta în casurile concrete, ca motorii carĭ sunt puşĭ în mişcare cu benzin scutit de taxe, sĕ se pótă întrebuinţa la luminarea electrică şi a locuinţelor, strădilor, pieţelor etc., deórece benzinul acesta va fi supus ulterior taxelor. Petiţiile se vor adresa ministerului prin direcţiunea financiară şi va trebui sĕ conţină declaraţia, că în care anume localurĭ şi în ce mĕsură va fi întrebuinţat aparatul de luminat.

Umbrela. Un atlet dintr'o capitală, mergênd într'o di la un consilier ministerial, şi-a lăsat umbrela afară, acăţând de ea o ţidulă cu inscripţia: „Eu sunt atletul B., care cu pumnul meu pot trânti un taur la pămênt. Umbrela este a mea. *Peste cincĭ minute mĕ întorc*". — Când a eşit atletul afară, umbrela nicăirĭ. In locul ei găsesce o altă ţidulă cu inscripţia: „Eu sunt K, alergător american. In cincĭ minute alerg un chilometru. Umbrela am luat'o eu. *Nu mĕ mai întorc.*"

Societatea „Corul plugarilor românĭ" din Catina arangéză sub conducerea d-lui înv. Iancu Barbulescu, în diua „Intimpinării Domnului" 2 (15) Faur a. c. în sala ospĕtariului Ioan Rădulescu din loc, un concert împreunat cu dans în folosul înfiinţărei unei bibliotecĭ pe séma acelei societăţĭ. Inceputul la 7 óre séra. Preţul de întrare: de persónă 60 fil., de păreche 1 cor. NB. Oferte marinimóse precum şi cărţi pe séma bibliotecei, se primesc cu mulţămită.

In cancelaria d-lui advocat Dr. N. *Mănoiu* (Braşov) póte afla imediat aplicare un candidat de advocat, pe lângă condiţiunĭ favorabile.

Concert în Haţeg.

Orăştie, 15 (28) Ianuarie.

In diua de 19 Ianuarie st. n. 1902 a avut loc în Haţeg un concert, asupra căruia nu se póte tăcé.

Când veţĭ fi doritorĭ — stimaţĭ cetitorĭ — de-a asculta o musică frumósă instrumentală, vocală, clasică, melodiósă séu naţională şi când din întêmplare ve-ţĭ ceti prin diare anunţul vre-unui concert al reuniunei române de cântărĭ din Haţeg, nu pregetaţĭ şi nu lăsaţĭ sĕ trécă ocasia a lua parte şi d-vóstrĕ şi vĕ ve-ţĭ convinge cu câtă dreptate a vorbit raportorul acestui concert. Mĕ pricepeţĭ acum st. cetitorĭ de ce nu pot tăcé!

Primul punct din program a fost esecutat de *quartetul Popovicĭ* (d-na Elena Popovicĭ (voce), d-na Victoria (pian), d-ra Ersilia (vióra) şi d-l Cornel Popovicĭ (violoncel) cântând o melodiósă Serenadă de Gounod.

Ce fericit ascultător, mi-am dis!. . . . La cântul acestei melodii drăgălaşe am avut plăcerea de-a fi transportat pe malul Mărei, căcĭ impresia acestui cântec se asĕmĕna cu jocul şi lupta talazurilor mărei îngânate de Sirenele ce anunţă vênturile; mai forte.... mai rar... mai lin.... lin pentru-ca pierdêndu-se în depărtare sĕ nu se mai audă...

'Mĭ părea, că visam, că eram transportat la ţĕrmul mării. . . . când un torent de aplause mĕ deşteptă şi mĕ făcŭ sĕ vĕd, că sunt la concertul din Haţeg.

Şi acelaşĭ succes ca la început, l'au avut până la sfêrşit tóte punctele programului.

Urmézǎ Potpuriu din opera Rigoletto esecutat la pian de către d-ra *Constanţa Peovicĭ* care póte fi mândră de aplausele ce le-a secerat.

Drăgălaşa d-ră *Delia Olariu* ne-a încântat cu două cântece: „Asra" de Rubinstein, „Still wie die Nacht" de Bohm şi mai în urmă cu trei doine românescĭ de Kirchner. D-ra Olariu are o voce de alt forte sonoră şi plăcută şi promite mult. — Cântecul „Still wie die Nacht" a trebuit la dorinţa generală repetat, asemenea şi doina „Fóie verde de bujor", care a cântat-o cu mult simţ.

Étă şi d-ra *Ersilia Popovicĭ*, esecutând cu precisiune şi măestrie la vióra „Air varié" de Ch. Danela. Era tare drăguţă jucându-se cu arcuşul sĕu... Ţinuta, dér mai ales prestaţiunile eminente ale d-rei Popovicĭ au plăcut publicului, care o rechiemà de mai multe-orĭ în frenetice aplause.

D-ra *Dora Raţiu* era admirabilă în —„Oglinda" de Coşbuc. A fost mult aplaudată şi rechiemată. — Atât d-sa cât şi cele-lalte d-re au fost rĕsplătite cu frumóse buchete de florĭ — cea mai gingaşe rĕsplată pentru neîntrecutul lor succes.

Punctul 6 „Die beiden Nachtigallen", duet cântat de d-na *Elena Popovicĭ* (sopran) şi d-ra D. *Olariu* (alt). — Bisarea acestui cântec frumos şi melodios a lui Hackel şi rechiămările „privighetorilor" ne dovedesc cât de mult au plăcut publicului.

„Symphonie" trio pentru două vióre şi pian, a fost la culme. D-l Cornel *Popovicĭ,* care se bucură de renume, atât în „Serenadă" ca violoncelist cât şi acum ca violinist a avut succese neobicĭnuite şi cu dênsul şi simpatica d-nă Victoria *Popovicĭ* şi d-ra Ersilia *Popovicĭ*, carĭ complectau trio.

In sfêrşit rugăciunea „Ave Maria" de Gounod încheie concertul. D-na Elena *Popovicĭ* cu mult simţ şi esactitate a cântat forte bine cu melodiósa şi întinsa d-sale voce acésta piesă atât de greu de esecutat.

D-na Popovicĭ ne-a fermecat, cu acésta frumósă rugăciune, care a marcat splendida reuşită a acestei piese în special şi a concertului în general.

Etă stimaţĭ cetitorĭ, de ce nu pot tăcé! Sunt pré laic pentru a judeca mai în detaliu fie-care predare în special. Am audit însĕ pe multă lume esprimându-se în mod forte elogios pentru concertanţĭ. Intre altele dise un magnat ungur, care era present între óspeţii strĕinĭ: „Un asemenea concert póte avé loc în orĭ-ce oraş mare". Şi este mult dis printr'asta.

Nu sciu care din d-vóstrĕ, stimaţĭ cetitorĭ veţĭ face ca mine, dér eu vĕ asigur, că îndată-ce voiŭ afla despre vre-un concert la Haţeg, mĕ voiŭ grăbi a fi ér' de faţă, căcĭ a fost într'adevĕr pré frumos.

Un participant.

Navigaţia prin Porţile-de-Fier.

Biuroul de statistică din Budapesta a publicat de curênd resultatele navigaţiunei prin Porţile-de-Fier dela 1 Ianuarie până la 31 August anul expirat. Au trecut prin canal 531 vase încărcate cu mărfurĭ şi 238 vase góle. Din primele 320 încărcate cu 112.520 tone, au urcat fluviul şi 211 cu 61.080 de tone l'au scoborît. Mărfurile transportate se repartiséză după cum urméză: au fost 13.135 tone de maşine, 35.143 tone de cărbunĭ, 1766 tone de lemne, 1096 tone de fier, 2437 tone de ciment, 3388 tone de zahăr, 300 tone de grâu, 1009 tone de mazăre, 2410 tone de sare şi 394 tone de articole diverse. Cimentul, zahărul şi sarea au fost transportate în susul fluviului de vapóre unguresci; restul transitului a fost făcut cu ajutorul vaselor strĕine.

Din cele 61.080 tóne de mărfurĭ exportate, societatea de navigaţiune a Dunărei a transportat 48.364 tone, societatea ungurésca de navigaţiune fluvială şi maritimă 9529 tone, flota Română 1612 tone, flota sêrbéscă 1267 tone, societatea de navigaţiune germană de Sud 26 tone şi celelalte flote strĕine 290 tone. In josul fluviului, din cele 112.520 tone întrate în Ungaria, au fost 5067 tone de grâu, 1147 tone de porumb, 10.297 tone de meiŭ şi de rapiţă, 9300 tone de benzină şi de uleiŭ, 1200 tone de cărbunĭ, 9930 tone de lemne, 15.300 tone de sare de mare şi 4176 tone de articole diverse. Partea care revine vaselor diferitelor naţiunĭ şi transportul acestor cantităţĭ a fost de 61.844 tone pentru compania austriacă de navigaţiune cu abur pe Dunăre, 21.739 tone pentru compania ungurésca de navigaţiune fluvială şi maritimă, 23.729 tone pentru vasele flotei române, 255 tone pentru bastimentele sêrbescĭ, 1726 tone pentru bastimentele societăţei de navigaţiune germană de Sud şi 3224 tone pentru bastimentele altor naţiunĭ.

Din Bistriţă.

— Ianuarie 1902.

Onorată Redacţiune! Marinimia şi bunăvoinţa inteligenţiĭ şi a poporului român din Bistriţă, precum şi a altor contribuenţĭ a adus cu sine, că obicĭnuitele felicitărĭ de anul nou s'au rĕscumpĕrat încă înainte de sĕrbătorĭ în folosul pomului de Crăciun, din care contribuirĭ benevole s'au adunat 174 cor., din care nu numai înfrumseţarea pomului de Crăciun s'a putut efeptui, dér şi 52 de copiĭ sĕracĭ dela şcóla română încă au putut fi provĕduţĭ cu fel de fel de vestminte. În ajunul Crăciunului s'a împărţit pomul şi vestmintele copiilor sĕracĭ sub conducerea d-lui protopop G. Domide, care în faţa unui public forte numĕros a ţinut o vorbire ocasională dintre cele mai frumóse, după care copiiĭ şcolarĭ au cântat troparul nascerei şi colinda „O ce veste minunată".

*

În sânta di de Crăciun serviciul divin a fost celebrat de d-l protopop Domide cu mare solemnitate, ér a doua di de Crăciun pe lângă d-l protopop a servit şi d-l capelan Negruţ, care a ţinut şi o predică atât de frumósă, încât a emoţionat poporul până la lacrĕmĭ.

*

Cât despre ceva petrecerĭ lumescĭ séu alte convenirĭ sociale puţin vĕ pot scrie, pentru-că pe sĕrbătorile Crăciunului de acestea n'am avut, decât în preséra de anul nou o serată musicală improvisată de unii tinerĭ românĭ, însĕ în cerc forte restrîns, din care causă nicĭ n'au luat parte prea mulţĭ. Cu tóte acestea, petrecerea a fost animată. Domnişórele Elena Domide, E. Mănăşturean, Valeria Poruţiu, Veturia Petran şi Emilia Cutean ş'au esecutat rolurile în cel mai escelent mod şi spre mulţămirea tuturora, şi cu deosebire d-şóre Domide în predarea monologului „Prima rochie lungă" atât de bine s'a produs, încât a fost resplătită cu cele mai frenetice aplause; asemenea şi d-şóra Elena Cutean în esecutarea la pian a potpuriului naţional „O scenă pastorală". La freneticele aplause ale publicului, a fost silită a repeta. A contribuit forte mult la reuşita acestei serate şi Duetul de violină esecutat forte frumos de domniĭ Leonida Domide şi Aurel Iuga, carĭ asemenea au fost aplaudaţĭ de public.

Sfîrşindu-sĕ programul musical odată cu espirarea anului vechiŭ, dupa o vorbire potrivită din partea d-lui protopop Domide, şi după felicitările reciproce de anul nou, tinerii şi bĕtrâniĭ ne-am prins în horă şi alte jocurĭ naţionale, carĭ au durat până în dorĭ, când ne-am despărţit cu totul mulţămiţĭ, însĕ cu acea observare, că d-niĭ arangerĭ cu ocasiunea altor petrecerĭ românescĭ sĕ fie cu ceva mai multă considerare faţă de unele familiĭ române din Bistriţă, carĭ n'ar trebui sĕ rĕmână neînvitate la astfel de convenirĭ.

În séra de anul nou tótă suflarea românéscă şi tot Românul de bine ar fi trebuit sĕ fie cu conducĕtoriĭ sĕi firescĭ séu fiitori conducĕtorĭ la un loc, şi acésta cu atât mai mult, ca sĕ vadă strĕiniĭ de care suntem încungiuraţĭ, că şi noi Româniĭ in oraşul acesta formăm o falangă socială destul de puternică, de care trebue sĕ se ţină sémă.

Abătêndu-mĕ dela obiect era aprópe sĕ uit, că printr'un incident forte hazliu şi de multă distracţie improvisat tot în acésta séră de d-niĭ Dr. Al. Pop, medic, Dr. Linul şi Dr. Login advocaţĭ şi M. Mihailaş, director de bancă, s'a adunat o sumă de 52 cor., din care s'a pus basa unui fond a înfiinţândei reuniunĭ de femei române în Bistriţă.

*

În diua de anul nou sânta liturgie a fost celebrată de d-l capelan Negruţ, ér în diua de bobotéză atât liturgia, cât şi sânţirea apei au fost celebrate de d-l protopop Domide cu mare solemnitate în presenţa unei companiĭ de soldaţĭ în frunte cu musica militară; fiind Duminecă a participat forte multă lume.

Rĕspunsurile la celebrarea sântei liturgiĭ peste tóte sĕrbătorile au fost date de corul bisericesc sub conducerea d-lui învĕţător Iuliu Chitta, la care a ajutat forte mult şi d-l Leonida Domide, care posede o voce de bas forte puternică şi care se bucură de popularitate.

Un participant.

Din Alba-Iulia.

— 31 Ianuarie 1902.

Abia a trecut un pătrar del an de când şĭ-a desfăşurat steagul în Alba-Iulia o Reuniune română, şi ródele ei binefăcĕtóre încep a îndulci viéţa românéscă din acest centru istoric. Devisa o avem acuma întipărită pe steagul Reuniunei române de aicĭ, care adĭ, în cadrul statutelor ei, nĭ-a pus la disposiţie:

1) o localitate (deschisă deja), unde sĕ ne putem întruni neconturbaţĭ, pentru a-ne lumina, a asculta literatură, a cultiva arta română şi a serba sĕrbătorile nóstre. Şi tot aicĭ ne putem pregăti pentru representaţiunĭ teatrale şi putem ţiné prelegerĭ publice, prin carĭ sĕ arătăm între altele cu deosebire însemnătatea meseriilor şi a comerciului;

2) înfiinţarea unei bibliotecĭ poporale, pentru a puté pune în mâna tinerimei cărţĭ folositóre, a nu fi lăsată, ca în timpul liber sĕ se refugieze prin crîşme şi locurĭ dăunăcióse — şi

3) mijlocul pentru a puté adăpa inimile tinere la isvorul dulce al cântului nostru naţional.

Dér nu-mĭ este scopul sĕ laud nimica înainte, sigur fiind, că începutul bun, însoţit de o activitate energică din partea celor chemaţĭ, nu va înţeleni agrul mănos.

Doresc însĕ a ilustra aserţiunile de mai sus printr'un fapt împlinit: raportând despre petrecerea „reuniunei de cetire şi

---

simţi că i-se întunecă înaint a ochilor, că pămêntul începe sĕ se învêrtéscă cu ea şi că par'că cineva i-a dat o lovitură puternică în creşcetul capului. Cădŭ lungită la pămênt fără sĕ scótă o vorbă, în vreme ce moş Negură înmărmurit în colţ lângă vatră îşĭ făcéa cruce borborosind o rugăciune.

* *
*

După câte-va sĕptĕmânĭ moş Negură muri, jeluit de tot satul, aşa cum vĕ povestiĭ la începutul acestei istorisirĭ.

In fie-care diminéţă Florica, cu capul plecat, cu ochii în jos, cu obrajii palidĭ pornea spre 'ngropătóre sĕ tămâieze mormêntul lui moş Negură. Ea nu vorbia cu nimenĭ şi ochii ei nu-i mai ridica dela pămênt, ca şi când cineva drag ar trăi acolo. Cum mergea, părea mai mult o mórtă, care se mişcă, decât o fiinţă vie. Din calea ei se da lumea la o parte cu spaimă şi toţĭ se fereau de ea ca de ucigăl-tóca.

Era nenorocită... şi lumea dicea că-i nebună.

Z. Bârsan.

cântări a economilor și meseriașilor din A.-Iulia," care a avut loc în 20 l. c. la hotel „Elisabeta."

Dece tinerĭ și șépte d-șóre din clasa comercianților și meseriașilor de aicĭ, și 13 voinicĭ din clasa economilor, au aranjat sub conducerea învĕțătorilor I. Roșca, Nic. Dușa și Ioan Pampu (angajațĭ de comit. reuniunei) o representațiune teatrală împreunată cu dans, la care s'a întrunit un public, cum de demult nu s'a vĕḑut în A.-Iulia. Mulțĭ s'au întors acasă, ne mai încăpênd în sală. — S'au jucat piesele teatrale:

a) „Harță Rezeșul", operetă comică de V. Alexandri cu bun succes. Intre alții, tinerii Nic. Timbus și Ioan Mărginean cu d-șórele Letiția Pleșa și Silvia Eneșel — părea că se întrec întru a-se achita care de care mai bine de rolele lor.

b) „Sĕrăcie lucie", comedie poporală cu cântece de I. Vulcan. Acéstă piesă a plăcut și mai mult. Când amintesc, că d-nii T. Novac, A. Butariu, I. Popa și Ioan Pamfilie, acesta din urmă în rolul sĕu comic. Sanda, țigancă vrăjitóre, și d-șóra Silvia Eneșel — au fost originalĭ în rolele lor, trebue sĕ spun, că d-l Basil Balint jucând pe Viligă, nebunul satului, a produs tare mult haz.

Cântările au lăsat mult de dorit. Da, cântările, carĭ sunt inima lucrului, au fost batjocurite, nu din slăbiciunea frumósei cunune de tinerĭ, carĭ s'au înrolat sub steagul reuninei nóstre, ci de mâna unei persóne, care „mărire visând" șĭ-a bătut joc de tinerime, causând o rană, ce abia a putut'o vindeca comitetul reuniunei....

3) *„Mama Anghelușa"* comedie într'un act, predată de ***

In cassa reuniunei s'a versat un venit curat de 226 cor. Ér fiind-că comitetul a censurat și aflat totul în ordine, mĕ rog sĕ fiu scusat a nu mai aminti cu numele pe acelea P. T. persóne, carĭ au dat și suprasolvirĭ, cu atât mai vêrtos, că atuncĭ art trebui, din causa lipsei de spațiu, sĕ încheiu înainte de a mai aminti și aceea, că petrecerea s'a continuat până în ḑorĭ cu o însuflețire, pe care numai cel ce iubesce dansul șĭ-o póte închipui.

Cei 13 voinicĭ călușerĭ jucând cu precisiune „Călușerul", „Bătuta" și „Romanul", îmbrăcațĭ în costumul lor mândru, până diminéța și atâtea d-șóre în costum național. la lumina electrică. te făcea a crede că înviéză românimea!

A rĕmas de față și o mare parte a elitei române de aicĭ, despre care sunt mândru a aminti, că a îmbrățișat pe meseriașii noștri, încât décă tot numai așa s'ar întêmpla și în viitor — departe vom ajunge.

I. Pampu,
secretarul reun.

Din Petroșenĭ.

— 23 Ianuarie 1902.

On. Redacțiune! Vĕ rog respectuos a da loc în prețuita „Gazeta Transilvaniei" următórelor rêndurĭ:

Nu pot trece cu vederea a nu da publicității un moment îmbucurător cultural, moral și religios. La biserica română gr. ort. de aicĭ esistă mai bine de un an un cor mixt de adulțĭ, peste 30 de persóne, format și instruat de d-l Iacob, funcționar la minele de cărbunĭ, cu concursul și sprijinul d-șórelor Elisabeta și Elena Stanca, fiicele părintelui A. Stanca. D-l Iacob, care tot-déuna a purtat și pórtă în inima sa cel mai viu interes față de instituțiunile nóstre școlare bisericescĭ, deși este mult ocupat cu oficiul sĕu, nu a crutat ostenélă, nicĭ greutățĭ în órele sale libere cu instruirea coriștilor, așa că adĭ face mare decóre bisericei nóstre cu corul sĕu, deși numai în două vocĭ, dér țĭ-e mai mare dragul sĕ-l ascultĭ. Cu deosebire în sĕrbătorile Crăciunului rĕspunsurile la sfânta liturgie, precum și colindele obicĭnuite au fost cântate cu precisiune și sonoritate înălțătóre de inimĭ, tot asemenea și la anul nou și bobotéză, la procesiunea la riu și îndĕrĕt, la care au luat și mulțĭ streinĭ parte.

Onóre și mulțămită d-șórelor Stanca pentru sprijinul dat, și mulțămită corului și zelosului sĕu conducĕtor.

Un parochian.

Act de recunoscință.

— Darurĭ de Crăciun. —

Suntem în deplina cunoscință a axiomei creștinescĭ: *„Sĕ nu scie stânga ta, ce face drépta"!* Cu tóte acestea însĕ ținem, ca obștea creștinéscă sĕ fie în cunoscința faptelor sĕvîrșite de cei bunĭ ai noștri, pentru binele și fericirea de aprópelui nostru lipsit, nu din vina lui! Cunóscem preceptele fiiului lui Dumneḑeu relative la hrănirea celor flămânḑĭ, la adăparea celor însetoșațĭ, la primirea celor strĕinĭ, la cercetarea celor bolnavĭ și a celor întemnițațĭ și, tocmai cunoscința acestora, a mișcat pe membrii reuniunei nóstre la împlinirea unei datorințe creștinescĭ deopotrivă bine plăcută ómenilor și lui Dumnedeu.

E adecă al treilea an, de când reuniunea nóstră împarte în ajunul Nașterei Domnului nostru Isus Christos darurĭ de Crăciun între sĕracii noștri.

In acéstă grea și obositóre muncă, ajutațĭ și sprijinițĭ am fost în tot timpul de cei bunĭ și înduratorĭ ai noștri. Indeosebĭ stimabila dómnă Minerva Dr. *Brote*, ca și în trecut, a primit cu tótă prevenirea si în mod de tot generos și în anul acesta binevoitorul protectorat la acéstă serbare, anume pregătită pentru sĕracii noștri.

Generósa nóstră protectóră a adaus onorificei și creștineștii misiunĭ obositóre și o apostolică muncă numai și numai ca serbarea adevĕrată mângăiere și bucurie sĕ reverse asupra sĕracilor noștri. Domnia sa, pe lângă că a îndemnat la contribuire, a grupat în jurul seu pe stimabilele dómne: Ana Dr. Moga, Ana Dr. Marienescu, Silvia Dr. Barcianu, Maria Dr. Crișan, Alexandra Dr. Russu, Malvina Verzariu, Popa, cum și pe domnișórele: Eleonora Borcia, Tiberia Barcianu, Elvira Cristea, Lucreția Bența, Florica Cioran, Tinça Simonescu, Elena Cunțan, Zina Moga, Rica Moga, Sabina Brote, Geni Simonescu, Clelia Triso, Agnes Cristea și Elvira Olariu, apoi pe dómnele: Elisabeta Poponea. Paraschiva Ișan, Eugenia Zickeli, Evelina Panfilie și domnișórele: Aurelia Bogorin Elena Grindean, Ana Ceontea, Elena Baciu, Paraschiva Stoica, Elena Moldovan, Elena Vintilă, Elena Roman, Elisaveta Buzdughină și Paraschiva Apolzan, carĭ cu diligență de fer din zorĭ de ḑi și până în nópte târdiu au croit și cusut lucrurile menite pentru sĕracĭ.

Neobosita d-șóră Aurelia *Bogorin* ca și în trecut, a adunat cu multă ostenélă o sumă considerabilă de banĭ, cu carĭ s'a procurat material pentru vestminte. Asemenea au colectat d-șórele: Elena Baciu Paraschiva Stoica și d-nii: Ioan Apolzan notarul reuniunii; Savu Roman, Vasile Macrea, Valeriu Grindean, George Prașca, Ioan Sintion, librar, și Ioan Bologa.

Numĕrul obiectelor parte confecționate, parte procurate au atins cifra de 700 bucățĭ, de care părtașĭ s'au făcut sute de ucenicĭ de școlarĭ, vĕduve și orfanĭ lipsițĭ.

Sĕrbarea de împărțire a fost adevĕrată sĕrbare a sĕracilor noștri! Ea a câștigat mult în măreția sa morală prin clasicul discurs al cucernicului părinte Demetriu *Cunțan*, profesor seminarial, care purceḑênd dela cuvintele Mântuitorului: „Lăsațĭ copiiĭ sĕ vie la mine, că unora ca acestora este împĕrăția cerurilor", a desvoltat în cuvinte alese partea creștinéscă și morală a acestui act sublim și de inimĭ înălțător, încheiând cu o frumósă rugăciune către Atot puternicul Dumneḑeu, care s'a îndurat a ne da putere de a sprijini cu iubire pe cei lipsițĭ, a ne deschide ochii noștri pentru a vedea unde e lipsă mai mare și a nu trece nesimțitorĭ pe lângă cei suferinḑĭ, și căruia i-a mulțumit pentru tóte darurile de care părtașĭ ne-a făcut.

Din parte-ne aducênd cu smerenie creștinéscă mulțumirile reuniunii nóstre, dumneḑeescului fiu în a cărui bunătate și îndurare închinăm tótă ființa și tóte făptuirile nóstre sĕvêrșite în numele lui, ne declarăm tot-déuna mulțumitorĭ și recunoscĕtorĭ tuturor acelora, carĭ posibilă ne-au făcut acéstă împlinire a datorinței creștinescĭ.

De încheiere mai amintim, că la serbare a binevoit a suprasolvi un „evlavios creștin" 15 cor.; Dr. I. Iancu medic (Săscior) 1 cor. 80 banĭ; Nicolae Gogan comtabil 1 cor.; Alexiu Ouiț jude reg. în pens., Timoteiŭ Popovicĭ prof. sem., Simon Popovicĭ protopresb. pens. și Nicolae Simtion membru onorar al reuniunii, fie-care câte 80 banĭ.

Sibiiu, 15 Ianuarie n. 1902.

Comitetul „Reuniunii sodalilor românĭ din Sibiiu".

V. Tordășianu, president. *I. Apolzan*, notar.

Dărĭ de sémă și mulțumite.

În 6 (19) Ianuarie 1902 (ḑiua de Bobotéză) s'a dat în sala Hotelului Central Nr. 1 din loc petrecerea poporală aranjată de Corul bisericei române gr.-or. a Sfintei Adormirĭ din Brașovul-vechiŭ. Venitul curat al acestei petrecerĭ poporale a fost destinat pentru fondul Corului.

Cu ocasiunea acestei petrecerĭ au binevoit a suprasolvi următoriĭ Domnĭ: Prea On. D-n Teodor Nica 4 cor., Iosif Maximilian, paroch în Brașovul-vechiŭ 3 cor., Ioan Ciurcu 3 cor., Ladislau Popa, căpitan de artilerie 3 cor.. Filiala *„Albina"* 5 cor., Al. G. Stănescu 3 cor., Tache Stănescu 3 cor., I. Sabadeanu 2 cor., D-na Maria Steriu 2 cor., N. P. Goldman 2 cor., P. Pavel 2 cor., Ioan Maximilian, capelan în Stupinĭ 1 cor., I. Pușcariu 1 cor., Dumitru Haller 1 cor., Dumitru Căpățînă 1 cor., Nicolae Jugănar, Turcheș 1 cor., G. Șerban 80 banĭ, George Puiu 40 banĭ, I. Socaciu 40 banĭ, Emanuil Bobancu 40 banĭ, la olaltă *39 cor.*

Întratele la acéstă petrecere au fost de 327 cor. 82 banĭ, ér spesele au fost de 247 coróne 82 banĭ. Venitul curat este de *80 coróne.*

Corul bis. rom. din Brașovul-vechiŭ aduce și pe acéstă cale călduróse mulțumirĭ marinimoșilor donatorĭ, carĭ din evlavie creștinéscă au contribuit pentru mărirea fondului acestei bisericĭ, precum și Onor. Domnĭ, carĭ au participat în persónele lor; în deosebĭ mulțumind și On. public român, care n'a întârḑiat nicĭ de astădată a șĭ arăta zelul și iubirea, ce o simt în sufletul lor curat românesc.

Adresându-ne acum către Stim. Domn dirigent *Nicolae Oancea* jun., învĕțător la șcólele normale rom. din Prund, îĭ mulțumim pentru neobositul sĕu zel și timpul jertfit cu instruarea corului, mijlocind astfel, ca petrecerea nóstră sĕ aibă un succes atât de frumos.

Dea Dumneḑeu, ca și în viitor sĕ ne vedem la astfel de ocasiunĭ cât mai doritorĭ și iubitorĭ de înaintarea nemului nostru românesc!

Brașov, 18 Ianuarie v. c. 1902.

Corul bis. rom. din Brașovul-vechiŭ.

Cu ocasiunea producțiunei societății sodalilor românĭ „Lumina" din Brașov dată la 25 Decemvrie v. 1901 au binevoit a suprasolvi următoriĭ domnĭ: Dr. Eugeniu Mețianu 4 cor., G. Lurtz 1 cor., Dr. Aug. de Lemeny 80 b., G. B. 80 b., A. Szegö 1 cor., I. G. Eremie 80 banĭ, Georg Spuderca 80 banĭ, Vasile Muscalu 20 banĭ, B. Baiulescu 2 cor., Irimie I. Preda 40 banĭ, Eugen Precup 2 cor., Ioan Sabadeanu 2 cor. Florea Pernea 2 cor., Nicolae Lupșan 1 cor., G. Șerban 1 cor., Iosif Maximilian 2 cor., N. N. 4 cor., N. N. 2 cor., N. Sfetea 40 b., N. Furnică 80 b., N. N. 80 banĭ, Ioan Ciurcu 4 cor. 80 b., D. Roncea jun. 80 b., I. Furnică 40 b., Dr. V. Saftu 2 cor., A. Vlaicu 2 cor.. Dr. St. Stinghe 4 cor., Chicomban 80 b., și Z. Butnar 1 cor. 20 b Sume *46 cor. 80 banĭ.*

Priméscă marinimoșii donatorĭ sincerile mulțumite ale societății nóstre.

Brașov, din ședința comitetului ținută la 15 Ianuarie v. 1902.

Comitetul:

Arseniu Vlaicu, președinte. *Nicolae Ardeleanu*, secretar.

Bibliotecei nóstre române s'a donat frumosul și interesantul op „Relațiunile Moldovei cu Polonia până la mórtea lui Ștefan cel mare", de autorul lui d-l Ioan Urs profesor la liceul Piatra-N. Tot pentru bibliotecă s'a abonat „Revista Română" de d-l Ignat Mircea, care deși împămîntenițĭ în strĕinătate, în tot momentul au mare grijă și în depărtare, de înaintarea consătenilor lor.

S'a mai donat prea drăgălașa carte „Clipe de rĕpaus" de Sorcovă.

Priméscă pe acéstă cale cele mai vii mulțumite prea stimații donatorĭ

In numele comitetului parochial.

Cața, 15 Ianuarie 1902.

George Pop,
învĕțător și bibliotecar.

„Reuniunea femeilor rom. gr. ort. din Bran și jur" s'a ținut petrecerea împreunată cu Tombolă a II-a di de Crăciun în 26 Dec. 1901 st. v. Cu acéstă ocasiune s'a făcut din partea d-nelor din Bran numĕróse donațiunĭ în obiecte menite pentru Tombolă, carĭ au adus un venit fórte frumos fondului Reuniunei, apoi au incurs numĕróse contribuirĭ în banĭ și anume:

Ilustr. Sa d-l Ioan cav. de Pușcariu 10 cor., Dr. Emil Pușcariu 8 cor., Leontin Pușcariu paroch în Sohodol 5 cor., Valeriu Pușcariu inginer în România 5 cor., Dănilă Șerban cand. de notar 5 cor., Ilustr. Sa Dr. Ilarion Pușcariu Archim. și vicar Archiepiscop 4 cor., George Babeș paroch Sohodol 4 cor., Melczer Karoly paroch rom. cat., Simion Stoica medic, Iosif Pușcariu advocat, Petru Kurmes hotelier, Ax. Moșoiu notar și Iacob Làszlò fisic veterinar în Clușiŭ toțĭ cu câte 4 cor.

D-l Iosif Enescu stud. filos., Ioan Colan croitor, Ioan Br. Pușcariu din Tohanul nou, Ioan Berariu vice-notar, Ilisie Nemeș comers. Toh. v., Alexe Chițu comers., Simion Petric pantofar, Ioan Rîpea comers. în Toh. nou, Krizsán Gábor înv. de stat, Nicolau Popovicĭ comers., Georgiu Enescu paroch, d-na Pușcariu din Abrud, Georgiu Tișca paroch, Ilariu Reit paroch, Benel locotenent în Brașov toțĭ cu câte 3 cor.

D-l Joe Pușcariu inginer, Neuvelt Gàspár medic veterinar, N. Pivariu, Nicolau Picu, George Axente, Ion Vl. Enescu, N. Coja, H. Ungur din Toh. v., Victor Moșoiu învĕțător, Ioan G. O. Gerbacea. Ion Băncilă înv., N. Duicu, C. Lollu, N. Manolescu, Victor Rîpescu telegrafist România, A. Boboc, V. Jonica funct. pret. Ion. Stoian prof. Bucurescĭ, Korzesky L v. silv., G. Moșoiŭ înv., I. Moșoiu sergent major, D-na Popoviciu protop. Abrud, L. Pușcariu funcționar la Albina, Vasinca Toma cand. de advocat, N. Runçeanu înv. dir., D. Boboc toțĭ cu câte 2 cor.

D-l N. Crăciun v. not. Toh. v. 1 cor. I. Ciurea student 1 cor., A. Moșoiu înv. 1 cor., I. Berbece înv. 1 cor., Dr. G. Stoian 1 cor. 60 b., Vasiliu Runcean înv. 1 cor. 20 b., Ios. Tătulea student, G. Pușcariu pract. la „Parsimonia" 1 cor.

Așa-dér venitul petrecerei dă suma de cor. 170.80 banĭ, venitul dela Tombolă Cor. 80. Total cor. 250.80 banĭ. Subtrăgêndu-se spesele în sumă de 100 cor. 64 banĭ resultă un profit curat de *150 cor. 16 b.* care sumă s'a și depus prin d-na cassieră Livia A. Moșoiu la institutul de credit „Parsimonia" spre fructificare.

Subscrișii în numele comitetului Reuniunei ne ținem de cea mai plăcută datorință a aduce și pe acéstă cale mulțumitele nóstre tuturor P. St. d-ne și d-nĭ, carĭ au contribuit cu obolul lor scopului măreț ce-l urmăresce Reuniunea.

In special se esprimă mulțămită publică Stimabilei d-ne Maria Iacob Popa not. în Bran, pentru că au depus în fondul Reuniunei suma de 5 cor. în memoria decedatei prea iubitei sale surióre Aneta căsĕtorită Cerbu.

Bran, în 9 Ianuarie 1902.

Letiția Stoica, președintă. *N. Runcean*, secretar.

Un spital de sticlă.

Primăria din Philadelphia va vota o sumă de o jumĕtate milion pentru construirea unui nou curios spital destinat tuberculoșilor (bolnavilor de piept). Acest spital pentru 500 de bolnavĭ, va avé 8 marĭ paviliónе, carĭ vor avé grinḑile și paiantele de oțel, ér zidurile și acoperișurile de sticlă.

Fie-care bolnav va fi perfect isolat printr'un sistem nou de ventilare și printr'o producțiune constantă de ozon. In fie-care cameră mai multe baterii electrice speciale vor face aerul mai activ și vor distruge toțĭ germenii morbiḑĭ.

„Castelul din Carpațĭ", roman din viéța poporului român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onișor* cu o prefață de Dr. Eliă *Daianu* (Tiparul „Tipografia" societate pe acțiunĭ Sibiiu). *Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureșianu" Brașov.* Esemplarul broșat edit. poporală *1 cor. 60*, broșat ed. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto). O carte fórte interesantă, care n'ar trebui sĕ lipséscă de pe masa nicĭ unuĭ Român.

Literatură.

Mama S-tului Augustin, cartea, pe care a scos-o de sub tipar nu de mult d-l Dr. Elie *Dăianu*, şi pe care am recomandat'o în diferite rêndurĭ cetitorilor noştri, a fost împărtăşită în onórea de-a fi recomandată într'un circular şi de cătră Veneratul consistoriu metropolitan din Blaşiŭ. Circularul Nr. 7071 a fost lansat cu data de 11 Ianuarie 1902 şi este semnat de I. P. S. Sa *Metropolitul Dr. Victor Mihalyi.* Étă câte-va rêndurĭ din numitul circular: „Părinţii vor învĕţa din acéstă carte, cum sĕ-şĭ cunóscă şi împlinéscă sublima lor misiune de îngrijitorĭ şi educătorĭ ai fiilor în conformitate cu voinţa dumnedeéscă, ér copiiĭ se vor convinge, că învĕţăturile şi sfaturile bune primite dela părinţĭ le sunt ca şi o făclie nestinsă şi călĕuză în greutăţile vieţii... Din acest motiv aşteptăm, că V. Cler sĕ atragă atenţiunea poporului credincios asupra acestei cărţĭ folositóre, care n'ar trebui sĕ lipséscă de pe masa nicĭ unei familii creştine, cu atât mai vêrtos, cu cât în limba română avem de tot puţine cărţĭ de acest soiŭ". — Cartea se póte procura dela editorul în Blaşiŭ şi se află în deposit şi la tipografia *A. Mureşianu*, broşată 3 cor., legată elegant 4 cor., plus 30 banĭ porto.

NECROLG. Maria de Pruncul, Elena Boltres ca fiice; Sara de Pruncul, Elena Agop Popovicĭ, Flora Gramatovicĭ, Frideric Boltres jun., Valdemar Boltres, George Orghidan, Agop Popovicĭ şi Teofil Gramatovicĭ ca nepoţĭ; Dr. Frideric Boltres ca ginere; Constantin Nicolau ca frate, dimpreună cu tóte celelalte rudenii, cu durere fac cunoscută pierderea iubitei lor mame, bunice, sore şi mătuşe **Elena G. Ioan n. Nicolau**, membră fundatóre şi fostă preşed. a Reuniunei femeilor române, care a încetat din viéţă astădĭ în 18 (31) Ianuarie la 5 óre diminéţa în etate de 79 anĭ.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpei decedate se vor conduce spre vecĭnica odichnă Duminecă în 2 Februarie (20 Ianuarie) la 3 óre p. m. din casa proprie, strada Orfanilor Nr. 27 în cimiterul din Gróverĭ.

Braşov, 18 (31) Ianuarie 1902. Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

— Iulia Rotariu n. Dreghicĭ ca fică, Pavel Rotariu advocat ca ginere (Timişóra) şi Familia Antoniu Ranc canepoţĭ şi strănepoţĭ (în Zagreb) cu inimile întristate de jale aduc la cunoscinţa tuturor amicilor şi cunoscuţilor adênd durerósa decedare a prea iubitei şi mult veneratei lor mame, respective sócră, bunică şi străbună **Ecaterina Dreghicĭ n. Gruicĭ**, vĕduva decedatului protopop ort. rom. al Timişorii, care în 30 ale cur. n. la óra 7 diminéţa. după un morb îndelungat, în etate de 83 anĭ, primind sânta cuminecătură, şi-a dat Creatorului blândul şi nobilul sĕu suflet. Ceremoniile funebrale de înmormêntare după ritul sfintei bisericĭ ort. or. române, se vor începe Sâmbătă 1 Februarie n. la óra 2 d. m. la locuinţa neuitatei decedate (Fabric, Kis zsák-utcza nr. 5) éră rĕmăşiţele pămêntene se vor duce în s-ta biserică română dela Sf. Ilie şi apoi se vor depune spre odihnă eternă în cripta familiară, care se află în cimiteriul gr. or. al cetăţii. In vecĭ pomenirea veneratei mame şi sócre.

Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Timişóra, în 30 Ianuarie 1902 st. n.

Ursul şi copila.

— Fabulă. —

Un ursariŭ, luându-şĭ ciurul pe spate şi prăjina subsuóră, plecà la ţéră, din sat în sat şi din oraş în oraş, ţinêndu-şĭ ursul de lanţul cu belciugul, ce-i era tras prin păretele nărilor. Merse aşa: ursarul nainte, ursul după el, dela ferestră la feréstră, cel dintâiŭ bătênd pe ciur, al doilea mormăind şi jucând, la feréstra unei case Între alţiĭ apărù şi o copilă, despre care la prima vedere puteai dice, că e la începutul vi-urilor dulcĭ.... Vĕdênd acea dihanié ne mai vĕdută cum jócă la comandă şi încă fără plată, căcĭ plata curgea în ciur, din ciur în punga ursarului, afară de puţine glodoveţe, mere, pere, ce-i aruncau copiiĭ ce 'l urmăriau, — se adresà ursului:

— Ce dihanie eştĭ tu?

— Mĕ vedĭ dór' ce-'s?! rĕspunse necăjit ursul.

— Dér cum te chiamă?

— Nu mĕ sciĭ?

— Nu.

— Adu-ţĭ aminte numai şi nu te preface!

— Dér de unde sĕ te sciu?

— Ai învĕţat din carte ca sĕ mĕ cunoscĭ, sĕ mĕ sciĭ...

— Nu cumva te chiamă urs?

— Da, urs mĕ chiamă.

— Dér unde ai învĕţat sĕ sciĭ astfel juca?

— Pe lespedea înfierbintată.

— Cine ţi-a fost musicantul şi măestrul de dans?

— Musică, musicant şi măestru mi-a fost... vedi-i — dise ursul arătând spre ciur şi ursariu.

— Nu te urĕscĭ a juca la tótă casa?

— Joc de frică.

— Ei, şi încă pe nimică! Dér de a cui frică?

— Ei, nu vedĭ belciugul şi prăjina?

— Smulge-te din belciug!

— Simt, că o sĕ mĕ doră greu!

— O durere trecĕtóre; aşa de slăbănog eştĭ sĕ n'o poţĭ răbda?!

— Ei, dér rĕmân slutit! Apoi mi-e frică, că slăbit, cum mĕ vedĭ... tot o sĕ cad pe mână, şi apoi o sĕ joc de şi mai mare frică...!

— Barem, décă cu jocul tĕu eştĭ făcut de rîsul şi ocara copiilor, de ai primi tu plata.

— D'apoi sciĭ dicala: „nu-i cocul cui s'anumesce, ci al cui îl dobândesce".

— Sĕrmane!

— Mĕ compătimescĭ?

— Cum nu?

— De-i trăi, copilă, după cum îţĭ cetesc în ochĭ şi 'n faţă, şi tu vei sĕ-ţĭ dresezĭ vr'un ursuleţ.... care jucând la a ta comandă nu el, ci tu o sĕ iai plata.

— Sĕ fiĭ al lui déră, décă astfel îmĭ prorocescĭ!

Luându-şĭ rĕmas bun, ursul fù dus mai departe cu o casă.

*

În viéţa conjugală veţĭ fi vĕdut destui urşĭ şi ursare... Eu unul nu mi-am plecat nările la belciug, decĭ nicĭ nu joc la comandă după zuruitul ciurului....

Gavril Bodnariu.

P O V E Ţ E.

Două mijlóce de ucis omidile.

Se iau crengĭ de soc, lungĭ dela 50—60 de centimetri, ca un braţ bun, şi le pui într'un vas cu două doniţĭ de apă Se fierbe înăbuşită 20 de minute şi căpĕtăm o zĕmă négră, în care turnăm încă două doniţĭ de apă rece. Apoi c'o stropitóre de grădină, de cele cu găurĭ, stropim plantele pe carĭ se află omidĭ Zĕma acésta nu ţine banĭ, nu arde plantele şi nu le vatĕmă, der de omorît omidile le omóră multă vreme.

Un gospodar cercetând nisce cârpe de lână, ce se aflau pe gardul grădinei cu pomĭ roditorĭ, le găsi rĕsucite şi pline de omidĭ tinere, carĭ îşĭ căutau astfel un adăpost călduros. Firesce. că a luat cârpele şi le-a ars Der s'a gândit sĕ tragă şi un alt folos din descoperirea acésta: a pus făşóre de cârpe de lână prin pomĭ si, spre marea sa bucurie, le-a găsit sucite şi pline de omidĭ. N'avea decât sĕ ia cârpele sĕ le ardă, orĭ sĕ le scuture de omidĭ în foc şi sĕ le pună din nou în pom

---

„Călindarul Plugarului"
pe anul comun 1902.

A apărut şi se póte procura dela *Tipografia A. Mureşianu* (Braşov) „**Călindarul Plugarului**" pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8^0 mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte dile schimbătóre; calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Porturile etc. Urméză partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urméză Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postelor; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă în ordine alfabetică şi apoi după lună şi di; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăţĭ alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele"; (Moţul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo" (poesie de G. Coşbuc); „Frumósa Irina" (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară" (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu" (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar" (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia" (Proverbe de Marion); „Două hiene" (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului" (anecdotă, de Cărăbuş).

Partea economică: „O ramură de producţiune şi avuţiă naţională"; „Faceţĭ pânză în casă" (ambele de Dr. G. Maior); „Economia": „Iernatul vitelor". — Urméză diferite poveţe; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călindarul Plugarului" costă 25 cr. (50 banĭ), plus 5 banĭ porto postal. *Vendĕtorilor se dă rabat cuvenit.*

MULTE ŞI DE TOTE.

Aur, tămâie şi smirnă.

Scrierea apocrifă etiopică: „Cartea lui Adam séu lupta lui Adam şi a Evei cu Satana", conţine o legendă despre aurul, tămâia şi smirna, care legendă Ewald a publicat'o si în „Jahrbücher der biblischen Wissenschaft", 1852—1842 sub titlul „Das christliche Adambuch des Morgenlandes".

Legenda acésta e de următorul cuprins: După scóterea din raiŭ Adam şi Eva au rugat pe Dumnedeu, ca pentru mângăerea lor sĕ le dea vre-un lucru din raiŭ. Dumnedeu trimise pe archangelii Mihail la marea indică, ca sĕ aducă de acolo aur, pe Gavriil la cheruvimii, carĭ păziau raiul, ca sĕ aducă de acolo tămâie, éră pe Rafail, ca sĕ aducă smirnă. Împlinind archangelii ordinul dumnedeesc, au aşedat lucrurile aduse în raiŭ, sub pomul vieţii. — „Aruncaţi-le aceste tóte în isvorul de apă", — poruncì Dumnedeu — pentru-ca apa acésta sĕ-i aducă lui Adam mângăere în durerea ce-l aştéptă. — Şi archangelii au împlinit porunca lui Dumnedeu, ducênd apoi lui Adam aurul, tămâia şi smirna. — Vĕdênd Adam şi Eva aceste lucrurĭ, au plâns cu amar, căcĭ ele le aducea aminte de raiul perdut. — Aurul a fost simbolul împĕrăţiei, din care ei au fost isgoniţĭ; tămâia simbolul luminei, care ei o au perdut; smirna simbolul amarului în care se aflau. — Atuncĭ Dumnedeu îi dise lui Adam: Tu ai cerut dela mine un semn de mângăere, şi étă ţi-am dat ţie aceste trei lucrurĭ, ca sĕ te mângăi şi sĕ credĭ în mine şi în legătura mea cu tine. — Căcĭ când voiŭ veni eu, ca sĕ iau trup şi sĕ te mântuesc pe tine, împĕraţii mi-or aduce aur tămâie şi smirnă; aur ca simbolul puterii, tămâie ca simbolul dumnedeirii, éră smirnă ca simbolul patimelor şi a morţii mele. — Aceste trei lucrurĭ păstréză-le în coliba ta, pentru-ca aurul sĕ-ţĭ lumineze în timpul nopţii, tămâia sĕ-ţĭ dea miros, éră smirna sĕ te mângăe în întristare. — Éră când s'a născut Mântuitorul lumii, atuncĭ împĕraţii din rĕsărit i-au adus în dar: aur, tămâie şi smirnă.

*

Calendarul secerei.

În Ianuarie se seceră în Argentinia, Chile (America-de-Sud), în Australia; în Febr. în India şi Egiptul-de-sus; în Martie în Egiptul-de-jos; în Aprilie pe insulele Cipru, Cuba, apoi în Asia-mică, Mexico şi Persia. Recoltă bogată au în Maiu Florida şi Texas (Statele-Unite), Asia-centrală, China, Japonia, Maroco, Algeria şi Arabia.

În Iunie se strînge recolta în statele balcanice, Ungaria, Rusia-de-sud, Italia şi câte-va state din America-de-nord. În Iulie începe secerea în Germania, Austria, Şviţera, Francia-de-nord, Rusia-de-vest; în August în Belgia, Olanda, Anglia-de-nord, Rusia-centrală şi Danemarca. În Septemvrie vine la rênd Svedia, Norvegia. În Octomvrie Scoţia. În Noemvrie se seceră în Transvaal şi Peru. În Decemvrie în India-posterióră, Birma şi New-South-Walles.

*

Mumiĭ moderne.

Un medic belgian a inventat o maşină, cu ajutorul căreia împedică putrezirea cadavrelor. Ea e ca un sicriu de aramă, în care se pune cadavrul. La un capĕt se pun cârpe muiate în „formalin", la celalalt capĕt e un vînturar electric, care pune în mişcare aerul din sicriu. Aerul se încarcă cu formalin şi acesta pĕtrundênd în tóte fibrele cadavrului, face ca acesta sĕ nu putredéscă. Pentru a rĕmâne întreg cel puţin o sĕptĕmână, trebue preparat în modul acesta timp de 3 dile; ca sĕ nu putredéscă nicĭ peste miĭ de anĭ, îi trebue cel puţin o lună.

Calendarul sĕptĕmânei.

IANUAR. (1902) are 31 dile. GERAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	20 C. P. Eftenie	2 † Int. Is. Christ.
Lunĭ.	21 C. Maxim	3 Blasius
Marţĭ	22 Sf. Ap. Timotei	4 Veronica
Merc.	23 Sf. Ierem., Clem.	5 S. M. Agata
Joi	24 C. Maica Xenia	6 Dorotea
Viner	25 Sf. Grigorie Teol	7 Richard
Sâm.	26 C. Păr. Xenofon	8 Solomon

Cursul pieţei Braşov.

Din 31 Ianuarie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Galbenĭ	Cump.	11.34	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100	Vênd.	101.—

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în şcólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu,* o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut in literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrêĭ sĕ te iubéscă bărbatul?“*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

Cursul la bursa din Viena

Din 30 Ianuarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.70
Renta de coróne ung. 4%	96 75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122.35
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	101 40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	121.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	95.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	182 40
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	153 —
Renta de argint austr.	100.90
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de aur austr.	120.50
Losurĭ din 1860.	146 50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară.	16 54
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	683.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	668.—
Napoleondorĭ.	19 03
Mărcĭ imperiale germane	117.12½
London vista	239.35
Paris vista	95.30
Rente de coróne austr. 4%	98 —
Nota italiene	93.30

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 28 Ian. n. de 26,551 capete, la 29 Ianuarie n. au intrat 408 capete şi au eşit 645 capete, rĕmânênd la 30 Ianuarie n. un numĕr de 26.314 capete.

Se notéză marfa ungurésca: veche grea dela 90.—92 fil. tînĕră grea dela 95—96 fil., de mijloc dela 90—92 fil. uşóră dela 88—90 fil. — Sêrbéscă: grea 88—90 fil., de mijloc 86—88 fil., uşóră 84—86 fil. kilogramul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Publicațiune.

Imobilele aparținětóre moștenirei după *Dr. Ferdinand Otroban* ce sunt specificate mai jos în mod amĕnunțit, **se vor vinde în 15 Februarie 1902** în cancelaria notarului public reg. Karl Schnell (Brașov, Strada Vămiĭ Nr. 17—15) **prin licitațiune publică**, ce se va ținé acolo de bunăvoie, începênd dela órele 9 diminéța.

Imobilele se vor vinde și sub prețul fixat. Moștenitoriĭ însă își reservă dreptul de a primi séu refusa ofertul făcut.

Ofertele se pot trimite și înscris până la órele 9 a. m. din diua licitațieĭ la notariul reg., care ține licitația, și acestea se vor deschide după terminarea licitațieĭ verbale.

Condițiunile amĕnunțite de licitare se pot vedé și ceti în cancelaria notarului reg. Karl Schnell.

Coróne:

1. Casă de pétră indusă în cartea funduară din Brașov Nr. 2660, A † 6372 nrii top. și situată în Brașov, str. Spitalului nr. 32 nou (430 vechiŭ) 13,000
2. Casă de pétră și grădină indusă în cartea funduară din Brașov nr. 2660 A † 6193. 6194/1, nrii top. și situată în suburbiul Blumena, str. Măestrilor, nr. 19 nou (33 vechiŭ) . 18,000
3. Casă de pétră, indusă în cartea funduară din Brașov nr. 2660 A † 5498/1 și 5498/2, nr. top, situată în str. Stlui Ioan nr. 17 nou, (638 vechiŭ) 40,000
4. Casă de lemn, indusă în cartea funduară din Brașov nr. 2660 A † 3348, 3349, nrii top., situată în suburbiul Scheiu, Podul Orețului, nr. 107 nou (676 vechiŭ) 2000
5. **Villa din Predeal**, cu tot mobiliarul din ea și cu aranjamentul, indusă în cartea funduară din Brașov, nr. 10,961 A † 25,404/12 nr. top., situată imediat la graniță 16,000
6. Casa cu șése apartamente de locuit, cu o mare grădină de póme, odăile folosite pentru locuință de vară, dimpreună cu mobiliarul, indusă în cartea funduară din Bacĭfalu (Săcele) nr. 598 A † 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 nrii top., situată în acea comună, nr. casei 446 20,000
7. Casa cu patru locuințe și grădină, indusă în cartea funduară din Bacĭfalu nr. 598 A † 1358, 1359/2, 1360/2, 136'/2, 1362/2, 1363/2 1364/2, 1611 n-riĭ top., nr. casei 445 . 10,000
8. Așa numita *„Villa Zona“* din *Elepatak* cu întreg aranjamentul. cu mobilele din ea, cu partea de drept la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară din Elepatak nr. 3118 A † 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top. cu măieriște 14,000
9. Casele induse în cartea funduară din Brașov, Nr. 2660 A † 5434 nr. top., și situate Strada Porțiĭ nr. 16 și cel vechiŭ nr. 488, și cea sub A † 5420 nr. top. din strada Spitalului nr. 11 nou și 475 vechiŭ, amêndouĕ casele la olaltă (fostu Hotel Baroș) 130,000
10. Prima fabrică ung. de petroleu indusă în cartea funduară din Brașov nr. 9852 A † 24801/1, 24801/2, 24801/3, 24801/4, 24801/5, 24801/6, 24801/7, 24801/8, cu edificiile ce se află: fabrica de petrol, cu licența de import de țiței, 2 cazane de transportat țițeiŭ . . . . 160,000 (materialul brut se vinde după prețul cumpĕrăriĭ, ér marfa gata după prețul pieții).
11. Un loc de arat indus în cartea funduară din Bacĭfalu nr. 598 A † 1267 nr. top., situat în așa numită Közép kövecs . . 200
12. Locurile de arat din cartea funduară Bacĭfalu nr. 598 A † 1567, 1568, 1569, 1571 nrii top., pe hotarul Timișului . . 800
13. Locul de arat indus în cartea fund Bacĭfalu sub nr. 598 A † 1580 nr. top., pe hotarul Timișului 100
14. Imobilele induse în cartea funduară din Bardocz 79, 652, 152 și din Füle 374, 296, 371 și 372 și anume: Int avilanu din Bardocz cu 2 locuințe (Curia) grădină cu pomĭ și sămĕnătura, móră de măcinat cu 2 petri, locurĭ îngrădite 108 jugĕre de sĕmĕnat, proprietate comasată cu locuințe, 10 jugĕre fĕnațe, 45 jugĕre pădure (partea numită tilalmas és ravaszik dülő. În Füle, Stabilimentul vechiŭ, Usină de fer cu tótel acareturile, diidirile, sesiunĭ, 240 jugĕre pădure pe hotarul Dobrota și 474 jugĕre pădure de fag pe hotarul Csik-Szent-Simon. Tóte la olaltă 64,000
15. Locul de diidire îndus în cartea funduară din Apacza nr. 1011 A † 1601/2, 1602/2, 1603/2 800

Vadiu de 10% din prețul imobilelor este a se depune în banĭ gata séu în hârtiĭ de valóre, ér la oferte înscris este a se alătura și vadiul.

Brașov, 16 Ianuarie 1902.

Moștenitoriĭ rĕposatului
Dr. Ferdinand Otroban.

8—5